

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาเชิงระบบ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย
เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

การปฏิรูปการศึกษานั้น เป็นนโยบายของรัฐที่ต้องเปลี่ยนวิสัยทัศน์ มุมมองของประชาชนให้มีแนวทางที่จะปรับวิธีคิดเข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงของโลกโดยใช้กลไกด้านการศึกษาเข้ามาดำเนินการ เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการศึกษา ซึ่งการกำหนดนโยบายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พัฒนาการศึกษา ตั้งแต่กระบวนการ คิด วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทาง ยุทธศาสตร์ ตลอดจนกฎหมายการศึกษาที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อกำหนดกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินการ อันจะส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาของชาติบรรลุผลสำเร็จต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องหนึ่งของการปฏิรูปประเทศ ซึ่งประเด็นการปฏิรูปการเรียนรู้ทุกระดับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ก็กำหนดให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวด้วย โดยการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ นับเป็นภารกิจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานด้านนโยบายด้านการศึกษาของชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ การเสนอแนะนโยบายและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผลการจัดการศึกษา จึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ผลักดันให้การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ ประสบความสำเร็จ และสัมฤทธิ์ผลตรงตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ทุกประการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อเสนอเชิงนโยบาย เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นกลไกในระดับนโยบายที่จะเชื่อมโยงและบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนให้มีการปฏิบัติสู่การจัดการศึกษาในระดับภูมิภาคจนถึงระดับท้องถิ่น จนถึงสถานศึกษาอันเป็นหน่วยงานที่นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ตอบโจทย์ผู้เรียนและผู้สอน การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กันตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่สำคัญคือจะต้องอยู่บนฐานข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่กว้างขวางและเพียงพอที่จะแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นฐานที่มั่นคงแข็งแรงในการยกระดับการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตาม ในสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้กลไกและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนในระดับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนในชาติ คือตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนกระทั่งถึงมัธยมศึกษา ยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ ส่งผลให้การขับเคลื่อนการกระจายอำนาจด้านวิชาการ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ จ (๔) ได้กำหนดให้การปฏิรูปการเรียนรู้ทุกระดับ เป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งในการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ก็กำหนดให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวด้วย โดยการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ นับเป็นภารกิจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๑ ยังได้กำหนดให้การปฏิรูปการศึกษา มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา จำนวน ๒๕ ราย โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นหน่วยงานด้านนโยบายทางการศึกษา และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติดังกล่าว และกำหนดให้คณะกรรมการฯ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติเปลี่ยนแปลงเป็นประการอื่น คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้มีคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัด หากพิจารณาแล้วมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยกรนั้น ก็ให้เสนอร่างกฎหมายมาเพื่อให้คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา พิจารณา คณะอนุกรรมการจัดการเรียนการสอน จึงได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดการเรียนการสอนด้านการจัดตั้งสถาบันหลักสูตร ตามคำสั่งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ที่ ๑๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานฯ มีหน้าที่รวบรวม ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้เสนอร่างกฎหมายมาเพื่อให้คณะอนุกรรมการจัดการเรียนการสอนพิจารณา ซึ่งคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการศึกษาโดยการทำงานบูรณาการร่วมกันกับคณะอนุกรรมการจัดการเรียนการสอน และรับฟังความคิดเห็นประกอบข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษามาโดยตลอดจนพบว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น มีสาเหตุเนื่องมาจาก

๑. หลังจากการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้ “ศูนย์พัฒนาหลักสูตร” ซึ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรใน “กรมวิชาการ” ลดขนาดลงกลายเป็นเพียง “กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร” ในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๒. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนถูกแทรกแซง และได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการบ่อยครั้ง ทำให้การปรับเปลี่ยนหลักสูตรในระยะที่ผ่านมาเกิดจากการตอบสนองต่อนโยบายมากกว่าจากฐานการวิจัยสภาพปัญหาและความจำเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

๓. การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารอยู่ภายใต้การคัดสรร แต่งตั้ง โยกย้ายตามระบบราชการ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการได้ผู้นำองค์กรที่มีความเข้าใจและมีความสามารถตามภาระงานขององค์กรอีกทั้งระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการแต่งตั้งโยกย้ายและมักมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการวางแผนงานระยะยาว และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

๔. การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานจำกัดอยู่ในวงแคบ จากบุคลากรที่สังกัดในส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

ประกอบกับ คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ร่วมกับ คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์จากหน่วยงานต่าง ๆ และจัดเสวนาผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการคลี่คลายปัญหาและข้อจำกัดที่มีอยู่และได้จัดทำ “ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูประบบหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อนำไปพิจารณาดำเนินการในการปฏิรูประบบหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยมีประเด็นสำคัญอันดับแรกคือให้มีการจัดตั้งองค์กรที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริมสนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น เพื่อให้เห็นทิศทางการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม คณะอนุกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงนำเสนอแนวทางการจัดตั้งองค์กรเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่พบในปัจจุบันและนำไปสู่การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป คณะทำงานฯ และคณะอนุกรรมการฯ จึงได้พิจารณาขอร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ และร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เสนอให้คณะอนุกรรมการจัดการเรียนการสอนพิจารณา ประมวลเป็นแนวคิดในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติขึ้น โดยถูกบรรจุอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ให้มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติที่เป็นองค์กรสมรรถนะสูง มีความคล่องตัวในการวิจัย พัฒนา ผลิต และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในห้องเรียน และบรรจุอยู่ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๕๕ ให้มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นหน่วยงานของรัฐ ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น

นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดแนวทางไว้ใน ประเด็นที่ ๓.๓ การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม (Transformation of Learning) โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เข้ามาดำเนินการ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ๓.๑ แผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา ๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท (๑) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างควมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่เหมาะสม

คณะกรรมการการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย พบว่า ปัญหาคุณภาพการศึกษาภายในประเทศไทยที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ ขาดความเสมอภาค และมีคุณภาพต่ำเมื่อเทียบกับมาตรฐานการศึกษาสากล ซึ่งจากการศึกษาสภาพของการจัดการเรียนการสอนหรือห้องเรียนของไทยในปัจจุบัน พบว่า

(๑) เนื้อหาสาระที่ต้องเรียนมากแต่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ในชีวิตน้อย

สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตร ไม่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ในชีวิต แม้แต่เรื่องพื้นฐาน เช่น การดูแลสุขภาพตนเอง การตัดสินใจ การแก้ปัญหาชีวิต ที่ผู้เรียนยังขาดอยู่มาก จนเกิดปัญหาสังคมตามมาอีกหลายเรื่อง การเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นไปเพื่อใช้ในการสอบและการศึกษาต่อ ซึ่งเน้นความสามารถในการจำและการเข้าใจ ในรายละเอียดของเนื้อหาที่เฉพาะ มากกว่าที่จะฝึกทักษะคิดและมุมมองในเรื่องต่างๆ จนทำให้เกิดวงจรซ้ำซากในการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ การฟัง จด ท่อง สอบ และลืม ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้ ดังเช่นผลการสอบ PISA ที่ปรากฏ

(๒) ครูจำนวนไม่น้อยมีความแตกต่างกันสูงในความเชี่ยวชาญ ทั้งในเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งความสามารถในการจูงใจผู้เรียน

จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในทุกกลุ่มสาระ และไม่สามารถแข่งขันได้ในโลก ดังปรากฏในผลการสอบ PISA ผลการวิจัยและข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า ปัญหาเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนเป็นเชิงรับ (passive learning) ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสร้างปัญญาได้ด้วยตนเอง

(๓) การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เน้นเนื้อหาและความจำ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องไปเรียนพิเศษ เพื่อเตรียมตัวทดสอบระดับชาติ และการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

(๔) ผู้เรียนมีความบกพร่องทำให้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ยังมีผู้เรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้ หรืออ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องพื้นฐานและหัวใจหลักของการศึกษาในทุกวิชา ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องในทักษะการเรียนรู้ จะมีพัฒนาการด้านการพูดซ้ำ เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ได้ช้า มีปัญหาในการจดจำและเขียนตัวอักษร หากปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น จะมีผลกระทบเพิ่มมากขึ้นต่อการเรียนรู้

(๕) ความเหลื่อมล้ำในโอกาสและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ในสภาพที่ผู้เรียนมีความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม หรือความแตกต่างของร่างกายและสติปัญญา จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แตกต่างกันมาก

(๖) ระบบการศึกษาของไทยรองรับเฉพาะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูง

ระบบการศึกษาของไทยจะรองรับเฉพาะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงที่ประสบความสำเร็จในการสอบ และเข้าสู่วิชาชีพชั้นสูงได้ ผู้เรียนที่มีความถนัดและความสนใจในด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่วิชาการหลัก จึงไม่ได้รับความสนใจจากครูและโรงเรียน กลายเป็นผู้แพ้ (loser) ที่ถูกทิ้ง ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหวัง ไม่มีอนาคต

(๗) ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมาก ขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีเวลาบริหารสถานศึกษาเต็มที่ เพราะนอกจากไม่สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการได้แล้ว ยังเป็นฝ่ายรับนโยบายใหม่ๆ มาปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนก็ไม่สามารถคิดค้นวิธีการเป็นของตนเองได้ นอกจากใช้การตี

จากสถานการณ์ทั้งเจ็ดประการดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้เรียนในระบบการศึกษาไทยมีปัญหาเป็นที่ประจักษ์ในสังคม ตั้งแต่การเป็นผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และแก้ปัญหาในชีวิตได้ รวมทั้งการไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับมัธยม และตกอยู่ในวังวนของปัญหาสังคม อาทิ ความรุนแรง อาชญากรรม ยาเสพติด และปัญหาทางเพศ การปฏิรูปชั้นเรียน (classroom reform) ในครั้งนี้ จึงต้องเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ดังกล่าวในชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่ความหลุดพ้นจากปัญหาและสร้างสรรค์สังคมไทยให้ก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

สาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนหรือห้องเรียนของไทยในปัจจุบัน มีดังนี้

(๑) หลักสูตรในปัจจุบันเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (standard-based curriculum) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไว้จำนวนมากทั้งแปดกลุ่มสาระ ในทุกระดับชั้น แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการนำไปใช้ในชีวิต

(๒) เนื้อหาที่สอนมีมากในขณะที่เวลาการสอนถูกเบียดบังด้วยภารกิจอื่น ครูจึงเร่งการสอนด้วยวิธีง่ายที่สุด คือบอกความรู้แก่ผู้เรียน รวมทั้งไม่มีเวลาดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ (character) และมีความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูยังขาดทักษะการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ที่พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และสภาพการณ์ในโรงเรียนไม่ส่งเสริมให้ครูสอนเป็นทีม (team teaching) ในสาระการเรียนรู้บูรณาการกัน

(๓) ครูขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (formative assessment) และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ (summative assessment)

(๔) ครูมีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญในการสอนแตกต่างกัน รวมทั้งแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ให้ครูสามารถค้นคว้าและนำไปใช้ได้ยังมีน้อย นอกจากนี้ ไม่มีระบบการคัดกรองสรรณนะหลักและการคัดกรองผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทำให้มีความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้เรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือร่างกายและสติปัญญาแตกต่างกัน

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุของสภาพปัญหาแล้ว การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน หรือ การปฏิรูปห้องเรียน (classroom reform) จึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่มีผลถึงผู้เรียนโดยตรง ในการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับอนาคตของประเทศไทย โดยการออกแบบ

ข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่นโยบายและมาตรการที่ตอบโจทย์ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนหรือห้องเรียนในปัจจุบันของไทย

แนวทางในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน ต้องปฏิรูปห้องเรียน (classroom reform) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ห้องเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคโนโลยีที่ปรับเหมาะตามสภาพพื้นที่ ผู้เรียนช้่นาตนเองในการเรียนรู้ และมีวินัยการเรียนรู้ของตน มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ฝึกฝนทักษะและพัฒนาการคิดขั้นสูง

ปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปห้องเรียนก็คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้โอกาสกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ตามความถนัดและตามความสนใจของตน ด้วยสารสนเทศที่หลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวก ให้คำปรึกษา และชี้แนะการเรียนรู้

การปฏิรูปห้องเรียนต้องลดความเหลื่อมล้ำของห้องเรียนที่ครูอาจมีประสบการณ์ความชำนาญในการสอนและสาระความรู้ในบางเรื่องไม่เพียงพอ ชั้นเรียนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งลักษณะการเรียนรู้ ความแตกต่างทางกายภาพ และ เศรษฐฐานะ มีแนวทางในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน โดยเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ต่อคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยได้มีการเสนอแนวทางให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ขึ้น ดังปรากฏในประเด็นการปฏิรูปที่ ๕.๘ ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

เมื่อคณะกรรมการอิสระฯ ได้หมดวาระลงเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอิสระฯ ซึ่งมีบทบาทภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการจัดทำความเห็นเสนอต่อสภาการศึกษาและรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดให้มีกฎหมาย ปรับปรุง แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านกฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางกฎหมายการศึกษาที่สมบูรณ์ของประเทศ ทั้งในบทบาทของผู้จัดทำกฎหมายการศึกษา กฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จึงมีหน้าที่ในการจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศ จากบทบาทดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา จึงได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อจัดทำ**ข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ** จากการศึกษาแนวคิดหลักการและวิธีการจัดหลักสูตรและบริหารหลักสูตรของต่างประเทศ ประกอบกับข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา สามารถจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของการจัดทำข้อเสนอ เพื่อจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในการศึกษาาระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ตลอดถึงอาชีวศึกษา โดยรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับ

หลักสูตร การเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งการวางกรอบแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร มาตรา ๕๔ ประกอบมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา

โดย มาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ อย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ... (๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเกณฑ์ และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้การปฏิรูปการเรียนรู้ทุกระดับเป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งในการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ก็กำหนดให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวด้วย

การดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ นับเป็นภารกิจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความหมายที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว

(๒) การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ สามารถแก้ไขสภาพปัญหาของการจัดหลักสูตรที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๑) จากข้อมูลเปรียบเทียบดัชนีคุณภาพการศึกษาระดับนานาชาติ รวมทั้งรายงานผลการทดสอบประเมินคุณภาพระดับชาติ ได้สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาของไทยโดยเฉพาะคุณภาพเยาวชนไทยกำลังมีปัญหาและอยู่ในภาวะถดถอย

๒) หลักสูตรและการเรียนรู้ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กัน ตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ตลอดถึงการวัดประเมินผล ยังมีการดำเนินการบนฐานข้อมูลที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถที่จะยกระดับการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล

๓) สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน กลไกและกระบวนการพัฒนาและใช้หลักสูตรในการเรียนรู้ในระดับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานสำคัญตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนกระทั่งถึงระดับมัธยมศึกษา ยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ

๔) หน่วยงานที่รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรในปัจจุบันมีสถานะเป็นเพียงกลุ่มงานในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีข้อจำกัดในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่ผ่านมามีได้รับผลกระทบจากอิทธิพลทางการเมือง การดำเนินงานมักเป็นไปเพื่อตอบสนองนโยบายในแต่ละยุคสมัย มากกว่าเกิดจากผลการวิจัยสภาพปัญหาและความจำเป็น นอกจากนี้การคิดสรร แต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากรตามระบบราชการ ก่อให้เกิดข้อจำกัดในการได้ผู้นำองค์กรที่มีความเข้าใจและมีความสามารถตามภาระงานขององค์กร อีกทั้งระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่แน่นอน และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการวางแผนงานระยะยาวและความต่อเนื่องของการดำเนินงาน และที่สำคัญคือการคิดสรรผู้ปฏิบัติงานจำกัดอยู่ในวงแคบ จากบุคลากรที่สังกัดในส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

๖) หลังจากการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้ “ศูนย์พัฒนาหลักสูตร” ซึ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรใน “กรมวิชาการ” ลดขนาดลงกลายเป็นเพียง “กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร” ในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

๗) การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารอยู่ภายใต้การคัดสรร แต่งตั้ง โยกย้ายตามระบบราชการ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการได้ผู้นำองค์กรที่มีความเข้าใจและมีความสามารถตามภาระงานขององค์กร อีกทั้งระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการแต่งตั้งโยกย้ายและมักมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการวางแผนงานระยะยาว และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

๘) การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานจำกัดอยู่ในวงแคบ จากบุคลากรที่สังกัดในส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

อนึ่ง เนื่องจาก คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ โดยให้พิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน ทำให้ต้องมีการพิจารณาบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม และมีลักษณะคล้ายคลึงกับสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ก็พบว่าลักษณะของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่ องค์กรประกอบของคณะกรรมการ ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ตามพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ที่ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้จัดทำขึ้นและเสนอไว้เป็นแนวทาง จะมีรายละเอียดที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะลักษณะของหน่วยงาน ที่เหมือนกัน คือ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ใช่วิสัยศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น อีกทั้งวัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่ของทั้งสองหน่วยงานก็มีความเกี่ยวข้องกับศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพียงแต่ต่างกันบริบทของรายวิชา ตลอดจนคณะกรรมการก็มีองค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความคล้ายกัน จึงเป็นเหตุผลที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่ให้มีการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม

(๓) แนวทางในการดำเนินการ

๑. กำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นองค์กรในกำกับของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้ง โดยกำหนดให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ใช่วิสัยศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี

๒. กำหนดองค์ประกอบของสถาบัน โดยมีสาระสำคัญดังนี้ (๑) ชื่อขององค์กร (๒) ที่ตั้งของสำนักงาน (๓) วัตถุประสงค์ และอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ขององค์กร (๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (๕) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ (๖) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ขององค์กร (๗) ทุน รายได้

งบประมาณ และทรัพย์สิน (๘) การบริหารงานบุคคล สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น (๙) การกำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์กร (๑๐) ข้อกำหนดอื่น ๆ อันจำเป็นเพื่อให้กิจการขององค์กร ดำเนินการไปได้โดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และ (๑๑) ผู้รักษาการตามกฎหมาย

๓. พิจารณาปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว คือ พระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นการ ปรับปรุงหน่วยงานให้มีศักยภาพและอำนาจหน้าที่ที่ครอบคลุม เพื่อตอบสนองต่อมติคณะรัฐมนตรีที่ให้มีการ ปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม

(๔) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล ในการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสาย สามัญ ตลอดถึงอาชีวศึกษา โดยรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ สื่อและ เทคโนโลยี รวมทั้งการวางกรอบแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับเจตนารมณ์ มาตรา ๕๔ ประกอบมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้สามารถดำเนินการตามแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้อย่าง ต่อเนื่องเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ จนกระทั่งถึงการนำไปใช้และการติดตามประเมินผลการใช้ ปราศจากการแทรกแซง หรือได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้ง

๒. สามารถสรรหา คัดเลือกผู้นำองค์กรที่มีความรู้ ความสามารถสูงตามภาระหน้าที่และเกณฑ์ที่ กำหนด อีกทั้งการดำรงตำแหน่งมีวาระและกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอน ซึ่งต่างจากองค์กรที่เป็นส่วน ราชการที่ผู้นำองค์กรได้รับการสรรหา แต่งตั้งตามระบบราชการ มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่แน่นอนเป็นไปตาม คำสั่งแต่งตั้งโยกย้าย และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

๓. สามารถสรรหา คัดเลือกบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่ เกี่ยวข้อง ได้อย่างกว้างขวางจากหลากหลายแหล่ง ไม่จำกัดขอบเขตเฉพาะจากส่วนราชการในสังกัด ส่งผลให้การ พัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ดำเนินการโดยบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาโดยตรง และมีการ บริหารจัดการที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพ

๔. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้จะมีการดำเนินงานบนฐานการวิจัยอย่างจริงจัง มิได้ เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายเท่านั้น จึงสามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของ ประเทศอย่างแท้จริง และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่มี คุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕. สามารถประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้โดยสร้างกลไกการ ประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยสถาบันฯ อาจมอบอำนาจการดำเนินการให้ ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ทั้งนี้ผลการดำเนินการ สถาบันฯ สามารถนำมาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรการเรียนรู้ได้

๖. สามารถแก้ไขสภาพปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน และนำไปสู่การพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงและยั่งยืน

๗. สามารถวางแนวทางในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตรของ สถาบันฯ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดย สามารถกระทำได้สองวิธีการ คือ สถาบันหลักสูตร และการเรียนรู้แห่งชาติ มอบอำนาจให้ ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ หรือสถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การ กำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยให้หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นผู้รับรอง ทั้งนี้ สถาบันฯ อาจต้องดำเนินการอบรมให้ความรู้ความ เข้าใจในวิธีการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ สถาบันฯ ทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่าย อันจะทำให้เกิดศักยภาพด้านกำลังคนที่จะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้ในที่สุด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๕
๑.๓ วิธีในการดำเนินการศึกษา	๕
๑.๔ กลุ่มเป้าหมาย	๖
๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ	๗
บทที่ ๒ ประวัติและพัฒนาการการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย	๘
๒.๑ ประวัติและความเป็นมาของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในประเทศไทย	๘
๒.๒ พัฒนาการของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของไทย	๙
๒.๓ ผลการดำเนินการการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย	๑๒
๒.๔ ข้อดีและข้อด้อยของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย	๑๔
บทที่ ๓ แนวคิดและทฤษฎีในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	๑๘
๓.๑ การจัดหลักสูตรของประเทศสหราชอาณาจักร	๑๘
๓.๒ การจัดหลักสูตรของประเทศออสเตรเลีย	๒๒
๓.๓ การจัดหลักสูตรของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	๒๓
๓.๔ การจัดหลักสูตรของประเทศสิงคโปร์	๒๖
๓.๕ การจัดหลักสูตรของประเทศฟินแลนด์	๓๑
๓.๖ การจัดหลักสูตรในประเทศเยอรมัน	๓๓
๓.๗ แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาของประเทศไทย	๓๕
บทที่ ๔ ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ	๓๙
๔.๑ ข้อเสนอการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ	๓๙

	หน้า
๔.๒ ผลการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึกเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ เชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ	๔๘
๔.๓ ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ	๕๖
บทที่ ๕ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	๖๓
๕.๑ สรุปผลการศึกษา	๖๓
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๗๑
 บรรณานุกรม	 ๗๒
ภาคผนวก	๗๔
คณะผู้จัดทำ	๑๑๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"การศึกษา" มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาคนซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาส่วนอื่น ๆ ประเทศใดที่ประชาชนมีศักยภาพสูง ย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นให้มีความเจริญตามไปด้วย ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายให้ความสนใจและกระแสวิพากษ์วิจารณ์กันมาอย่างต่อเนื่องเป็นอันดับแรกๆ เสมอ สำหรับการศึกษาในประเทศไทยนั้น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งตัวชี้วัดจากหลายแหล่ง อาทิ ข้อมูลเปรียบเทียบดัชนีคุณภาพการศึกษาการวัดอันดับของ World Economic Forum (WEF) ข้อมูลคะแนนการสอบ PISA รวมทั้งรายงานผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ (O-NET) ของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และการประเมินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้สะท้อนไปในทิศทางเดียวกันว่าการศึกษาของไทยโดยเฉพาะคุณภาพและศักยภาพของเยาวชนไทยกำลังมีปัญหาและอยู่ในภาวะถดถอย อันมีเหตุมาจากการขาดการบูรณาการระหว่าง การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้วยเหตุที่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นกลไกในระดับนโยบายที่จะเชื่อมโยงและบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนให้มีการการปฏิบัติสู่การจัดการศึกษาในระดับภูมิภาคจนถึงระดับท้องถิ่น จนถึงสถานศึกษาอันเป็นหน่วยงานที่นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ตอบโจทย์ผู้เรียนและผู้สอน การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กันตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสาน

ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่สำคัญคือจะต้องอยู่บนฐานข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่กว้างขวางและเพียงพอที่จะแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นฐานที่มั่นคงแข็งแรงในการยกระดับการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตาม ในสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้กลไกและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนในระดับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนในชาติ คือตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนกระทั่งถึงมัธยมศึกษา ยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ ส่งผลให้การขับเคลื่อนการกระจายอำนาจด้านวิชาการ ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้การปฏิรูปการเรียนรู้ทุกระดับเป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งในการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ก็กำหนดให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวด้วย โดยการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ นับเป็นภารกิจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว^๑ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังได้กำหนดให้การปฏิรูปการศึกษา มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป^๒

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา จำนวน ๒๕ ราย โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นหน่วยงานด้านนโยบายทางการศึกษา และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติดังกล่าว และกำหนดให้คณะกรรมการฯ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติเปลี่ยนแปลงเป็นประการอื่น คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้มีคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๐

^๑ มาตรา ๒๕๘ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ อย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ...

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

^๒ มาตรา ๒๖๑ ได้กำหนดว่า ในการปฏิรูปด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป โดยให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการเรียนการสอน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในทุกกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัด หากพิจารณาแล้วมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยกรนั้น ก็ให้เสนอร่างกฎหมายมาเพื่อให้คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาพิจารณา คณะกรรมการการจัดการเรียนการสอน จึงได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดตั้งสถาบันหลักสูตร ตามคำสั่งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ที่ ๑๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานฯ มีหน้าที่รวบรวม ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้เสนอร่างกฎหมายมาเพื่อให้คณะกรรมการการจัดการเรียนการสอนพิจารณา ซึ่งคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการศึกษาโดยการทำงานบูรณาการร่วมกันกับคณะกรรมการการจัดการเรียนการสอน และรับฟังความคิดเห็นประกอบข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษามาโดยตลอดจนพบว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น มีสาเหตุเนื่องมาจาก

๑. หลังจากการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้ “ศูนย์พัฒนาหลักสูตร” ซึ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรใน “กรมวิชาการ” ลดขนาดลงกลายเป็นเพียง “กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร” ในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๒. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนถูกแทรกแซง และได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการบ่อยครั้ง ทำให้การปรับเปลี่ยนหลักสูตรในระยะที่ผ่านมาเกิดจากการตอบสนองต่อนโยบายมากกว่าจากฐานการวิจัยสภาพปัญหาและความจำเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

๓. การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารอยู่ภายใต้การคัดสรร แต่งตั้ง โยกย้ายตามระบบราชการ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการได้ผู้นำองค์กรที่มีความเข้าใจและมีความสามารถตามภาระงานขององค์กรอีกทั้งระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการแต่งตั้งโยกย้ายและมักมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการวางแผนงานระยะยาว และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

๔. การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานจำกัดอยู่ในวงแคบ จากบุคลากรที่สังกัดในส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

ประกอบกับ คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ร่วมกับ คณะกรรมาธิการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์จากหน่วยงานต่าง ๆ และจัดเสวนาผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการคลี่คลายปัญหาและข้อจำกัดที่มีอยู่ และได้จัดทำ “ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูประบบหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน” เสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อนำไปพิจารณาดำเนินการในการปฏิรูประบบหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยมีประเด็นสำคัญอันดับแรกคือให้มีการจัดตั้งองค์กรที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริมสนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น เพื่อให้เห็นทิศทางนำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม คณะอนุกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงนำเสนอแนวทางการจัดตั้งองค์กรเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่พบในปัจจุบันและนำไปสู่การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป คณะทำงานฯ และคณะอนุกรรมการฯ จึงได้พิจารณาข่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ และร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เสนอให้คณะอนุกรรมการจัดการเรียนการสอนพิจารณา ประมวลเป็นแนวคิดในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติขึ้น โดยถูกบรรจุอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ให้มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติที่เป็นองค์กรสมรรถนะสูง มีความคล่องตัวในการวิจัย พัฒนา ผลิต และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในห้องเรียน^๓ และบรรจุอยู่ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๕๕ ให้มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น

นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดแนวทางไว้ใน ประเด็นที่ ๓.๓ การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม (Transformation of Learning) โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เข้ามาดำเนินการ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ๓.๑ แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา ๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท (๑) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างควมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับ

^๓ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๒), หน้า ๑๔๙.

บนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่เหมาะสม

เมื่อคณะกรรมการอิสระฯ ได้หมดวาระลงเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอิสระฯ ซึ่งมีบทบาทภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการจัดทำความเห็นเสนอต่อสภาการศึกษาและรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดให้มีกฎหมาย ปรับปรุง แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านกฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางกฎหมายการศึกษาที่สมบูรณ์ของประเทศ ทั้งในบทบาทของผู้จัดทำกฎหมายการศึกษา กฎหมายการที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จึงมีหน้าที่ในการจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศ จากบทบาทดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา จึงได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง

ปรารถนาเหตุดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการตามบทบาทและภารกิจบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการดำเนินงานดังกล่าวมา ไปใช้ในการพัฒนากฎหมายการศึกษาชาติ อีกทั้งเป็นการเตรียมการดำเนินการเพื่อรองรับ หากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำโครงการพัฒนากฎหมายการศึกษา : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อรวบรวมข้อมูล และความจำเป็นพื้นฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทุกภาคส่วน มาจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๑.๒.๒ เพื่อศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วนำมาจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นฐานของประเทศ บนพื้นฐานความเป็นไทยและได้มาตรฐานระดับสากล โดยดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๑.๒.๓ นำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างบูรณาการ เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๓ วิธีดำเนินการศึกษา

๑.๓.๑ ขอความอนุเคราะห์ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการรับฟังความคิดเห็น

๑.๓.๒ จัดประชุมเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกประกอบการจัดทำข้อเสนอในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานการจัดการเรียนการสอนอย่างครอบคลุม

๑.๓.๓ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมโครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

๑.๓.๔ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บไซต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑.๓.๕ นำผลการรับฟังความคิดเห็นและจัดเก็บข้อมูล มาประมวลเป็นข้อเสนอและแนวคิดองค์รวม ประกอบการจัดทำ ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

๑.๓.๖ จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับฟังความคิดเห็น และพิจารณาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

๑.๓.๗ จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ และปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองเพื่อประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้ดำเนินการยกร่างไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ ส่งต่อการดำเนินการจัดทำให้เป็นกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม สนองต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ต่อไป

๑.๔ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายจากการรับฟังความคิดเห็นประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ระบบอินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บไซต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒) การรับฟังความคิดเห็นในการประชุมสัมมนา เรื่อง การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา (๓) การส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่มีส่วนได้เสียโดยตรง (๔) การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง และ (๕) การประชุมรับฟังความคิดเห็น โดยกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย

๑.๔.๑ หน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนทุกภาคส่วน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงาน กศน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

๑.๔.๒ ผู้บริหาร ครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น และสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

๑.๔.๓ สำนักงาน กศน. จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

๑.๔.๔ ศึกษานิเทศก์

๑.๔.๕ กลุ่มประชาชนทั่วไป

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๕.๑ ได้ข้อมูล และความจำเป็นพื้นฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทุกภาคส่วน มาจัดทำได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

๑.๕.๒ ได้ข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นฐานของประเทศ บนพื้นฐานความเป็นไทยและได้มาตรฐานระดับสากล โดยดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย จัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๑.๕.๓ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างบูรณาการ เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๕.๔ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเดิม เพื่อให้ตอบสนองต่อแนวทางการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม ตามมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

บทที่ ๒

ประวัติและพัฒนาการการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย

นับตั้งแต่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินและทรงก่อตั้งกระทรวงธรรมการขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๔๓๕ กระทรวงธรรมการได้มีภารกิจหน้าที่ในการกำกับดูแลและจัดการศึกษาให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า และมีพัฒนาการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมาโดยลำดับ จนถึงพุทธศักราช ๒๔๘๔ ก็ได้มีการเปลี่ยนจากกระทรวงธรรมการเป็นกระทรวงศึกษาธิการ สืบมาถึงปัจจุบัน

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานราชการไทยประเภทกระทรวง มีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สร้างความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาริชาชีพ ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษา เน้นให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสศึกษาต่อสูงขึ้นทั้งในท้องถิ่นและสถาบันเปิด เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้บริการแก่สังคม พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้เรียนและแสดงออกในทางที่เหมาะสม สำหรับหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของไทยนั้น แต่เดิม กระทรวงศึกษาธิการมีกรมวิชาการ เป็นหน่วยงานหลัก จนถึงพุทธศักราช ๒๕๔๒ เมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติขึ้น เป็นที่มาของการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ทำให้มีการผนวกรวมกรมวิชาการและส่วนราชการระดับกรมอีกหลายหน่วยงานเข้าเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยสถานภาพและบทบาทหน้าที่ที่ปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนในประเทศไทย มีพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ที่แปรเปลี่ยนไปมาโดยลำดับ มีทั้งข้อดีและข้อด้อย ที่จะต้องนำมาประมวลศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนสืบไป

๒.๑ ประวัติและความเป็นมาของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในประเทศไทย

ก่อนการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๒ และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น หน่วยงานที่มีภารกิจด้านวิชาการ คือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) ดำเนินการส่งเสริม และประสานงานเกี่ยวกับงานวิชาการของ กระทรวงศึกษาธิการ ในด้านหลักสูตร สื่อการเรียนรู้อ การทดสอบ การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยและการแนะแนว

(๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หน้าที่การสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ก่อนพุทธศักราช ๒๕๔๒ จึงเป็นของกรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา และมีการจัดโครงสร้าง กระทรวงศึกษาธิการใหม่ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วยองค์กรหลัก ๕ องค์กร คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา โดยยุบกรมวิชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานในการสร้าง ความเข้มแข็งทางวิชาการของชาติมาแต่ เดิม เข้าเป็นสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน

๒.๒ พัฒนาการของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของไทย

ภายหลังที่มีการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ และมีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๔๖ หน่วยงานที่มีหน้าที่ รับผิดชอบในการสร้าง ความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๓ ได้ กำหนดให้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. วิจัยและพัฒนาสื่อต้นแบบและนวัตกรรมสื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ และหลักสูตรสถานศึกษา
๓. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถ พิเศษ และดำเนินงานเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมี ความสามารถพิเศษ
๔. พัฒนาระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ระบบการเรียนรู้ที่บูรณา การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการเรียนรู้และการวิจัย ทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและประสานการพัฒนา ระบบและมาตรฐานการแนะแนว
๕. พัฒนาและส่งเสริมเกี่ยวกับภาษาไทยและการแปล
๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ ได้รับมอบหมาย

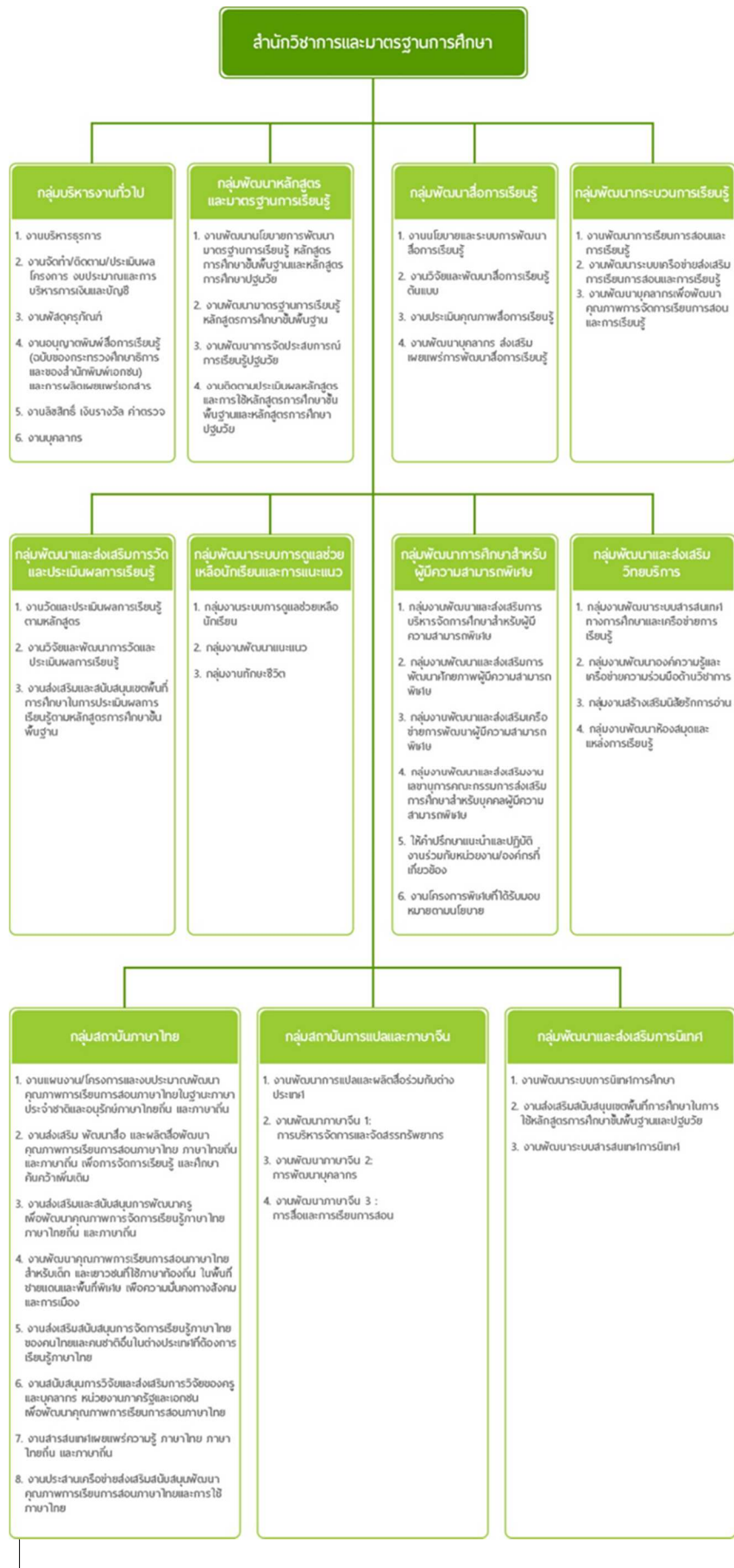
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา แบ่งการบริหารงานเป็น ๑๑ กลุ่ม หลัก ดังนี้

๑. กลุ่มบริหารงานทั่วไป
๒. กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้
๓. กลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๔. กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๕. กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
๖. กลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนว
๗. กลุ่มพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
๘. กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
๙. กลุ่มสถาบันภาษาไทย
๑๐. กลุ่มสถาบันการแปลและภาษาจีน
๑๑. กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการนิเทศ

โดยมีการแบ่งส่วนงานภายใน ต่างอำนาจหน้าที่และภารกิจ ปรากฏตาม แผนภูมิ ดังนี้

๒.๓ ผลการดำเนินการการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย

นับตั้งแต่มีการตั้งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังปรากฏผลการดำเนินงานในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ดังนี้

๒.๓.๑ เอกสารหลักสูตร

(๑) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ปรากฏเป็นเอกสารหลักสูตร ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(๒) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

(๓) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(๔) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

(๕) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

(๖) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

(๗) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

(๘) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(๙) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(๑๐) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(๑๑) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(๑๒) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระภูมิศาสตร์ฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒.๓.๒ เอกสารประกอบหลักสูตร

(๑) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(๒) แนวปฏิบัติการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(ก) แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(ข) แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(ค) แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(ง) หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๒.๓.๓ คำสั่งและประกาศที่เกี่ยวข้อง

(๑) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลงวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) คำสั่ง สพฐ. ที่ ๓๐/๒๕๖๑ เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลงวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) ประกาศ สพฐ. เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลงวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ (หมายเหตุ ข้อ ๓ การจัดการเรียนการสอน ข้อ ๓.๒ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคโนโลยี ๒) บูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้ดำเนินการตามคำสั่ง สพฐ.ที่ ๙๒๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑)

(๔) คำสั่ง สพฐ. ที่ ๙๒๑/๒๕๖๑ เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๒ การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และเปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(๕) คำสั่ง สพฐ. ที่ ๙๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ (หมายเหตุ ข้อ ๑ การบริหารจัดการเวลาเรียน ให้ดำเนินการตาม คำสั่ง สพฐ.ที่ ๙๒๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑)

๒.๔ ข้อดีและข้อดีของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย

๒.๔.๑ ข้อดี

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงให้เห็นถึงภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับภารกิจของกรมวิชาการ โดยเฉพาะภารกิจในการวิจัยและพัฒนาสื่อต้นแบบและนวัตกรรมสื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ และหลักสูตรสถานศึกษา ภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินงานเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ และภารกิจในการพัฒนาและส่งเสริมเกี่ยวกับภาษาไทยและการแปลที่ดูจะเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม หรือแม้แต่ภารกิจในการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งมีมาแต่เดิมของกรมวิชาการ ก็ถูกพัฒนาเป็นภารกิจในการพัฒนาระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในระบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการเรียนรู้และการวิจัยทางการศึกษารวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและประสานการพัฒนาระบบและมาตรฐานการแนะแนว ซึ่งดูครบวงจรและทันกับกาลสมัยมากขึ้น รวมทั้งการประสานงานและบูรณาการการทำงานกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

รายละเอียดปรากฏตามตารางเปรียบเทียบภารกิจสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กับภารกิจของกรมวิชาการ ย่อมแสดงให้เห็นถึงภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น มีความครอบคลุมและหลากหลาย ในอันที่จะทำให้การสร้างคามเข้มแข็งทางวิชาการ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

กรมวิชาการ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
(๑) ดำเนินการส่งเสริม และประสานงานเกี่ยวกับงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการในด้านหลักสูตร สื่อการเรียนรู้อ การทดสอบ การวัดและประเมินผล การศึกษา การวิจัยและการแนะแนว	<p>๑. จัดทำมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>๒. วิจัยและพัฒนาสื่อต้นแบบและนวัตกรรมสื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ และหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๓. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินงานเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ</p>

กรมวิชาการ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
	<p>๔. พัฒนาระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ระบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการเรียนรู้และการวิจัยทางการศึกษารวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและประสานการพัฒนา ระบบและมาตรฐานการแนะแนว</p> <p>๕. พัฒนาและส่งเสริมเกี่ยวกับภาษาไทยและการแปล</p>
(๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย	๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๔.๒ ข้อด้วย

ในการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการในฐานะสำนักในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้น ดุจะมีข้อจำกัดในหลายประการ ที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นอิสระ เป็นเอกภาพ และขาดประสิทธิภาพข้อจำกัดหลายประการในการดำเนินการกิจให้สำเร็จ ล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนบุคลากร ด้วยจำนวนบุคลากรที่ลดลงจากหน่วยงานระดับกรม ซึ่งมีจำนวนบุคลากรราว ๕๐๐ คนเศษ ลงเหลือระดับสำนักซึ่งมีจำนวนบุคลากรราว ๒๐๐ คนเศษ แต่ยังคงมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นทั้งในการพัฒนาด้านวิชาการและหลักสูตรสำหรับใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ รวมถึงสถานศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่นด้วย การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการและการใช้หลักสูตร ตลอดจนการติดตามประเมินผลการใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานย่อมเป็นการยากที่จะดำเนินการกิจดังกล่าวได้อย่างครอบคลุมและสำเร็จล่วงอย่างมีประสิทธิภาพได้

(๒) ความเชี่ยวชาญของบุคลากร นับเป็นปัญหาวิกฤตที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ เพราะในช่วงระยะ ๕ ปี ที่ผ่านมา นักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรได้เกษียณอายุราชการไปเกือบหมดแล้ว ในการสรรหากุคลากรมาแทนที่ ได้เปิดให้มีการเลื่อนไหลถ่ายโอนจากสำนักต่างๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ทำให้บุคลากรในกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรมาจากงานที่หลากหลายหน่วยงาน ซึ่งไม่มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในงานด้านวิชาการและหลักสูตรโดยตรงมาก่อน จึงเกิดความอ่อนแอทางวิชาการ การปฏิบัติงานจึงอยู่ในลักษณะ “ตั้งรับ”

ตามข้อสั่งการ ดังปรากฏจากผลงานในระยะหลังหลายประการที่ก่อให้เกิดความวุ่นวาย สับสน และปัญหาต่อผู้ปฏิบัติในสถานศึกษาในวงกว้าง

(๓) เอกภาพในการดำเนินงาน งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นงานที่ต้องมีความเป็นเอกภาพสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบในหลายมิติ ทั้งการจัดทำหลักสูตร การนำสู่การเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ตลอดถึงการศึกษาวิจัยเพื่อการปรับปรุง และสร้างนวัตกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการภารกิจต่างๆดังกล่าวกระจุกกระจายไปอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานใน สพฐ. ในขณะที่งานพัฒนาจัดทำหลักสูตรเป็นภารกิจของสำนักวิชาการ แต่งานการศึกษาวิจัยหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นภารกิจของสำนักนวัตกรรมการศึกษา ส่วนงานการวัดและประเมินผลนั้นเป็นภารกิจทั้งของสำนักวิชาการและสำนักทดสอบทางการศึกษา สภาพการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และทำให้การดำเนินงานขาดความเป็นเอกภาพ ขาดความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ปรากฏบ่อยครั้งที่มีโครงการขับเคลื่อนหลักสูตรและการเรียนรู้ในเรื่องเดียวกัน แต่มาจากต่างสำนักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งไปยังโรงเรียน และไปในทิศทางที่ไม่สอดคล้องกัน เป็นการทำงานซ้ำซ้อนและเป็นการสร้างภาระ ความสับสนแก่ผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

(๔) งบประมาณและทรัพยากร ปัญหาด้านงบประมาณและทรัพยากรก็เป็นอุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งในการดำเนินภารกิจด้านการพัฒนางานวิชาการและหลักสูตรและการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างครบวงจร เป็นระบบ และต่อเนื่อง เพราะงบประมาณและทรัพยากรถูกจัดสรรกระจายไปหลายสำนักที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง บ่อยครั้งที่มีการใช้งบประมาณซ้ำซ้อนในงานเรื่องเดียวกัน มีบ่อยครั้งที่งบประมาณด้านพัฒนางานด้านวิชาการและหลักสูตรถูกตัดทอนโยกย้ายไปดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนอื่นๆ

ด้วยข้อด้อยอันเกิดจากปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้นทำให้หน่วยงานที่มีอยู่ขาดความพร้อมและศักยภาพที่เพียงพอ จึงเป็นการยากที่จะดำเนินภารกิจที่สำคัญยิ่งนี้ได้อย่างครบกระบวนการ ตั้งแต่การการวิจัย การพัฒนาจัดทำหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งส่งผลต่อความถดถอยด้านคุณภาพของผู้เรียนทั่วประเทศ ดังปรากฏต่อสาธารณชนทั่วไป ทั้งจากผลการทดสอบแห่งชาติ O-net และผลการประเมินระดับนานาชาติ

ด้วยเหตุที่งานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยตรงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กันตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่สำคัญคือจะต้องอยู่บนฐานข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่กว้างขวางและเพียงพอที่จะแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นฐานที่มั่นคงแข็งแรงในการยกระดับการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตาม ในสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ กลไกและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนในระดับการศึกษาที่

เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนในชาติ คือตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนกระทั่งถึงมัธยมศึกษา ยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ สมควรที่จะผลักดันให้มีการจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนางานด้านวิชาการ หลักสูตรแกนกลาง วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ โดยรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งการวางกรอบแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ ๓

แนวคิดและทฤษฎีในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กันตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่สำคัญคือจะต้องอยู่บนฐานข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่กว้างขวางและเพียงพอที่จะแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นฐานที่มั่นคงแข็งแรงในการยกระดับการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล ซึ่งจะต้องมีการศึกษาเทียบเคียงกับแนวคิดและทฤษฎีในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา

๓.๑ การจัดหลักสูตรของประเทศสหราชอาณาจักร^๑

๓.๑.๑ หลักสูตรแห่งชาติ

Department for Education (๒๐๑๔) ได้กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรแห่งชาติไว้เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้พื้นฐานที่สำคัญ เพื่อเป็นพลเมืองที่มีการศึกษา แนะนำนักเรียนในที่ดีที่สุด และช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความสำเร็จแก่นักเรียน หลักสูตรแห่งชาติเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในการศึกษาของนักเรียน โรงเรียนยังคงมีเวลาและช่องว่างในการเติมเต็มหลักสูตรให้มีความเฉพาะเจาะจงเหนือกว่าหลักสูตรแห่งชาติ หลักสูตรระดับชาติเป็นเพียงโครงร่างของความรู้หลัก ซึ่งครูสามารถพัฒนาบทเรียนที่น่าตื่นเต้นและกระตุ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของนักเรียน ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของโรงเรียน

๓.๑.๒ โครงสร้างของหลักสูตร (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา)

หลักสูตรแห่งชาติแบ่งออกเป็น ๔ Keystage ตามช่วงอายุและกลุ่มปีการศึกษา โดยใน Key stage ๑ ช่วงอายุ ๕ - ๗ ปี อยู่ในช่วงปีที่ ๑ - ๒ ของการเรียน Key stage ๒ ช่วงอายุ ๗-๑๑ ปี อยู่ในช่วงปีที่ ๓-๖ ของการเรียน Key stage ๓ ช่วงอายุ ๑๑-๑๔ ปี อยู่ในช่วงปีที่ ๗-๙ ของการเรียน Key stage ๔ ช่วงอายุ ๑๔-๑๖ ปี อยู่ในช่วงปีที่ ๑๐-๑๑

รวมวิชาหลักและวิชาพื้นฐานเข้าด้วยกัน ในส่วนของวิชาหลัก คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ ซึ่งบังคับในระดับ Key Stages ๑-๔ ส่วนวิชาพื้นฐานในระดับ Key Stages ๑-๔ ประกอบด้วยวิชาศิลปะและการออกแบบ พลเมืองศึกษา (เฉพาะ Key stage ๓) ICT การออกแบบและเทคโนโลยี (D&T) ภาษาต่างประเทศ (เฉพาะ Key stage ๒, ๓ ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ ดนตรี พลศึกษา วิชาพื้นฐานสำหรับ Key stage ๔ คือ พลเมืองศึกษา ICT พลศึกษา

^๑ เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก. (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๖๒), หน้า ๑๐๓.

ในส่วนของ Key stage ๔ จะมีสิทธิ์ในการเลือกเรียนตามความสนใจโดยไม่มีการบังคับ ซึ่งนักเรียนอาจเลือกเรียนวิชาใดก็ได้ใน ๔ กลุ่ม คือ (๑) วิชาศิลปะ ประกอบด้วย ศิลปะและการออกแบบดนตรี การเต้น การแสดง และสื่อประสม (๒) การออกแบบและเทคโนโลยี (๓) มนุษยวิทยา ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ และ (๔) ภาษาต่างประเทศ อย่างไรก็ตามโรงเรียนจะต้องมีอย่างน้อย ๑ หลักสูตรให้กับนักเรียนและต้องให้ออกาสนักเรียนในการลงทะเบียนเรียนตามที่นักเรียนต้องการ

นอกจากนี้หลักสูตรแห่งชาติยังให้ความสำคัญกับการวางแผนการเรียนการสอนของครูโดยให้ครูตั้งความคาดหวังในระดับสูงสำหรับนักเรียนทุกคน ครูควรวางแผนการขยายการทำงานสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถเหนือมาตรฐานที่คาดหวัง ครูต้องมีการวางแผนการเรียน สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับต่ำหรือมาจากภูมิหลังที่ด้อยโอกาส และครูควรใช้ การประเมินที่เหมาะสมในการกำหนดเป้าหมายอย่างทะเยอทะยาน ทั้งนี้ครูควรตระหนักถึงหน้าที่ ในการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา ไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ความพิการ เพศ ศาสนา หรือ ความเชื่อ ภาวะการตั้งครรรค์ ในวัยเรียน และการข้ามเพศเนื่องมาจากความแตกต่างและหลากหลายดังที่กล่าวมานั้น บทเรียนที่วางแผนขึ้นจะต้องแน่ใจได้ว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงในคนทุกกลุ่ม การสอนที่ถูกต้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อความต้องการจำเป็นรายบุคคล

การคำนวณและคณิตศาสตร์จะต้องถูกนำมาบูรณาการในทุกรายวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดความคล่องแคล่ว ความมั่นใจในเรื่องของทักษะการคำนวณและคณิตศาสตร์เป็นเงื่อนไขความสำเร็จหนึ่งของหลักสูตรแห่งชาติ

ภาษาและการอ่านเขียน เป็นอีกหนึ่งในความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องของการพูด อ่าน เขียน และคำศัพท์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกบูรณาการรวมกันในทุกรายวิชา ภาษาอังกฤษเป็นทั้งสาระวิชา และเครื่องมือในการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนทั้งหมด ความคล่องทางด้านภาษาเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความสำเร็จในทุกวิชา ในส่วนของภาษาและการอ่านเขียนจะแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ การสื่อสาร การอ่านและการเขียน และการพัฒนาคำศัพท์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การสื่อสาร เป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องได้รับการสอนให้พูดอย่างชัดเจนและสื่อความคิด ของตนเองออกมาได้อย่างมั่นใจโดยใช้ภาษาอังกฤษมาตรฐาน นักเรียนจะต้องเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล ถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ พัฒนาคำศัพท์และสร้างความรู้ การเจรจาต่อรอง การประเมินและสร้างความคิดจากผู้อื่น แล้วเลือกที่จะสื่อสารออกไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะต้องได้รับการสอนให้สามารถบรรยายอย่างมีโครงสร้าง สามารถอธิบาย และพัฒนาความเข้าใจผ่านการคาดเดาสมมติฐาน และการสำรวจความคิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนมีความชัดเจนในความคิดและสามารถจัดระเบียบความคิด เพื่อใช้ในการเขียนได้

การอ่านและการเขียน นักเรียนจะต้องได้รับการสอนให้อ่านได้อย่างคล่องแคล่ว มีความเข้าใจในการตีความจากการอ่าน และอ่านอย่างมีรรถรส โรงเรียนต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้การอ่านได้รับความสนใจในวงกว้าง เช่น การอ่านยวความสะดวกในห้องสมุด หรือ การอ่านที่บ้าน ในส่วนของการเขียนจะต้องถูกพัฒนาให้มีทักษะในการเขียนที่มีความยาว สละกตถูกต้อง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง รวมถึงการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องด้วย รวมไปถึงการเปรียบเทียบ ขยายความ การบรรยายภาพ การสรุปและประเมินเพื่อสร้างความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียน ได้ฟังหรืออ่านมา

การพัฒนาคำศัพท์ นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้รู้คำศัพท์จำนวนมากขึ้น โดยครูจะต้องช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างคำศัพท์ที่รู้อยู่แล้วกับคำศัพท์ใหม่ๆ และอภิปรายถึงคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน นักเรียนจะได้มีตัวเลือกที่เหมาะสมในการนำคำศัพท์ไปใช้ ในการเขียน ซึ่งมีความสำคัญมากเพราะช่วยให้นักเรียนเพิ่มทักษะในการอ่านได้

การประเมินผลของนักเรียนจะมีการสอบ ๒ ประเภท คือ GCSE (General Certificate of Secondary Education) และ A Level (Advanced Level)

๓.๑.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาในประเทศอังกฤษอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานกลาง หน่วยงานการศึกษาระดับท้องถิ่น และหน่วยตรวจสอบและกำกับดูแลมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๔๗: ออนไลน์) แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานกลาง ทำหน้าที่กำกับดูแลเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายเชิงนโยบายของรัฐ ได้แก่ Department for Education (DfE) ของอังกฤษ

(๒) หน่วยงานระดับท้องถิ่น ทำหน้าที่บริหารเชิงกลยุทธ์ จัดสรรงบประมาณ พัฒนาโรงเรียนและอำนวยความสะดวกสำหรับการศึกษา ได้แก่ องค์กรด้านการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Authorities: LEAs)

(๓) หน่วยตรวจสอบและกำกับดูแลมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ The Independent Office for Standards in Education (Ofsted) ของอังกฤษ

ทั้งนี้ ในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกที่สำคัญ ประกอบด้วย ๔ หน่วยงาน ดังนี้

(๑) Oxfam Education คือ องค์กรไม่แสวงผลกำไรภาคเอกชน (NGO) มีวัตถุประสงค์ในการรณรงค์เรื่องความยากจนและความอยุติธรรม และเป็นองค์กรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก เนื่องจากมีความเชื่อว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการขจัดความยากจนและความอยุติธรรม บทบาทของ Oxfam คือ การส่งเสริมให้เยาวชนสามารถที่จะเป็นพลเมืองโลกที่มีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนการศึกษาเพื่อช่วยให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจต่อประเด็นปัญหาของโลกที่มีผลต่อชีวิต และสามารถดำเนินการเพื่อสร้างให้โลกเกิดความยั่งยืน โดยมีหลักการว่า การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกจะช่วยให้ประชากร ได้พัฒนาสมรรถนะหลักที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในโลกและช่วยให้เกิดความยั่งยืน โดยความเป็นพลเมืองโลกเป็นลักษณะพื้นฐานด้านสังคมที่มีร่วมกันของบุคคลซึ่งสามารถดำเนินการผ่านแนวทางการศึกษาของโรงเรียนทั้งระบบ โดยการจัดการทรัพยากรและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเรียน ในชั้นเรียน จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจโลก และสร้างความแตกต่างเชิงบวกในโลกนี้ได้

(๒) Ofsted คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่กำกับดูแลการให้บริการแก่ประชาชนและจัดหาบริการทางการศึกษาและทักษะสำหรับนักเรียนทุกช่วงวัย โดยมีหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง คือ สถานศึกษาควรต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการสอนเรื่องความเป็นพลเมืองของโลกอย่างต่อเนื่อง และต้องมีการประเมินคุณภาพจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพลเมืองที่ได้มาตรฐาน

(ก) Association for Citizenship Teaching (ACT) เป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ภารกิจหลักของ ACT คือ การสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงและการเป็นพลเมืองที่ดี ส่งเสริมความเข้าใจในวงกว้างและส่งเสริมการวิจัย การดำเนินงานเป็นรูปแบบของสภา ที่ประกอบด้วยกลุ่มของครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานที่เป็นสมาชิกของ ACT จากทั่วประเทศ และควบคุมดูแลโดยคณะกรรมการร่วมกันไปสู่เป้าหมายในการศึกษาความเป็นพลเมือง ในระดับประเทศ ซึ่งในที่สุดก็จะส่งผลไปถึงการจัดการศึกษาด้านความเป็นพลเมืองโลกโดยอัตโนมัติ

(ข) The Citizenship Foundation เป็นองค์กรที่ช่วยสร้างความเข้าใจด้านกฎหมายการเมืองและความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอนเรื่องความเป็นพลเมือง และทำงานร่วมกับเยาวชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา โดยมีเป้าหมายในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและประสานสอดคล้องกันมากขึ้น ต้องการพัฒนาประชาธิปไตย ที่ทุกคนมีความรู้ ทักษะ และความเชื่อมั่นที่จะเป็นส่วนหนึ่งในฐานะพลเมืองที่มีประสิทธิภาพได้ มีภารกิจ ๓ ด้าน คือ (๑) จัดทำสื่อที่ใช้ในการจัดทำกรเรียนการสอนเพื่อช่วยเหลือครู (๒) สร้างแรงจูงใจให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญ และ (๓) จูงใจให้รัฐกำหนดความเป็นพลเมือง ไว้ในนโยบายและหลักสูตรการเรียน

(ค) Qualifications and Curriculum Authority (QCA) เป็นหน่วยงานอิสระที่ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษา (DfES) มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการซึ่งมีสมาชิกได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ QCA มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเกณฑ์ประเมินและประเมินผลสัมฤทธิ์ของความเป็นพลเมืองในโรงเรียน

๓.๑.๔ แนวทางการจัดระบบการศึกษา

(๑) การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้และประสบการณ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละโรงเรียน เพื่อวางแผนสำหรับนักเรียนของตนเอง ประกอบด้วย ๓ ส่วน ตามหลัก ๓C คือ Curriculum (หลักสูตร) Culture (วัฒนธรรม) และ Community (ชุมชน)

(๒) วิธีการเรียนรู้ เช่น (๑) สร้างความหลากหลายและเหมาะสมกับความจำเป็นในการเรียนรู้ (๒) สร้างโอกาสในชีวิตและวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน (๓) เรียนรู้ ด้วยตนเอง เป็นกลุ่ม และอาศัยความร่วมมือ (๔) จับคู่หลักสูตรกับความต้องการจำเป็นในการเรียน (๕) ใช้บทเรียนแยกส่วน การเรียนข้ามหลักสูตร และการเรียนนอกตารางเรียน (๖) สร้างโอกาสเรียนรู้สำหรับนักเรียน (๗) สร้างความเกี่ยวข้องมีเป้าหมายชัดเจน และเผยแพร่ในวงกว้าง (๘) ประเมินผลด้วยวิธีการหลากหลายเป็นรูปธรรม และ (๙) สร้างประสบการณ์ของความเป็นพลเมืองผ่านการลงมือปฏิบัติและเป็นอาสาสมัคร

(๓) ภาพรวมทั้งหลักสูตร ประกอบด้วย จิตวิญญาณ คุณธรรม วัฒนธรรม สังคม จิตใจ และกายภาพ

(๔) หลักสูตรตามข้อบังคับของกฎหมายต้องการให้มี ๓ ด้าน คือ ความรู้และแนวคิดหลัก ทักษะ และประสบการณ์ ในส่วนของความรู้และแนวคิดหลัก ประกอบด้วย ประชาธิปไตยและการปกครอง สิทธิและความเสมอภาค ความยุติธรรม ส่วนของทักษะ ประกอบด้วย เช่น การวิจัย การไต่ถามการโต้แย้ง การประเมินการดำเนินการที่ชัดเจน ส่วนของประสบการณ์ ประกอบด้วย ประสบการณ์ในห้องเรียน ในโรงเรียน ในชุมชน ในที่สาธารณะ

๓.๑.๕ แนวทางการประเมินผลการจัดการศึกษา

การประเมินผลเป็นไปตามจุดประสงค์ต่อไปนี้

- (๑) มีการบูรณาการการสอนและการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๒) สร้างหลักฐานอย่างกว้างๆ ในการเรียนรู้ของนักเรียน
- (๓) สนับสนุนหลักสูตรที่กว้างและผูกมัดใจ
- (๔) มีความก้าวหน้าของนักเรียนที่เด่นชัด
- (๕) สะท้อนผลที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครู ผู้ปกครอง
- (๖) ช่วยระบุเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนา
- (๗) เชื่อมโยงกับมาตรฐานชาติและตีความอย่างสอดคล้อง
- (๘) ระบุแผนและการสอนในอนาคต
- (๙) การให้งานและการทดสอบนักเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม
- (๑๐) มีการประเมินเพื่อนและประเมินตนเอง

๓.๒ การจัดหลักสูตรของประเทศออสเตรเลีย^๒

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากนักศึกษาทั่วโลกในการเลือกศึกษาต่อ เนื่องจากเป็นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ มีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียน ประกอบกับมาตรฐานทางการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ รูปแบบการศึกษาของออสเตรเลียกำหนดโดยรัฐบาลกลางของออสเตรเลียนี้มีวัตถุประสงค์ ที่จะแสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาในการที่จะเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อศึกษาต่อ ในระดับชั้นเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ

การศึกษาของประเทศออสเตรเลียได้เริ่มดำเนินการโดยตราเป็นกฎหมายเพื่อกำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายและได้เปลี่ยนความรับผิดชอบจากโบสถ์ซึ่งดำเนินการมาก่อนให้มาอยู่ในความดูแลของรัฐระหว่างช่วง ค.ศ.๑๘๗๒-๑๘๙๕ และก่อนหน้านั้นได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยซิดนีย์ขึ้นเป็นแห่งแรกเมื่อปี ค.ศ.๑๘๕๐ การจัดการศึกษาทั่วไปในระยะต่อมาดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งเครือจักรภพ ๑๙๐๐ จนกระทั่งปี ค.ศ.๑๙๓๖ ได้มีการจัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติออสเตรเลียขึ้นมาเพื่อดูแลการจัดการศึกษาของประเทศโดยรวม และเมื่อปี ค.ศ.๑๙๘๗ ประเทศออสเตรเลียได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาของประเทศใหม่ทั้งระบบ โดยรวมงานด้านการมีงานทำการศึกษาและการฝึกอบรมเข้าไว้ด้วยกันเป็นประเทศแรกในโลกและต่อมาได้รวมกิจการเยาวชนเข้าไว้อีกส่วน เป้าประสงค์สำคัญของการปฏิรูปในยุคนั้นก็เพื่อให้ออสเตรเลียเป็นประเทศชาติชาติแห่งการทำงานเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติด้วยการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมที่อาศัยเทคนิคและวิธีการอย่างหลากหลายทำให้การศึกษาและการฝึกอบรมทุกระดับทุกประเภทมีคุณภาพสูงมีมาตรฐานระดับโลกและตรงตามความจำเป็นของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นสำคัญประชาชนทุกคนจะมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและการ

^๒ เลขธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก, หน้า ๑๖๗.

ฝึกอบรมเพื่อเตรียมพร้อมต่อการมีงานทำอย่าง เท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วและประชาชนในวัยทำงานคืออายุ ๑๕-๖๕ ปีที่สำคัญคือผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ชาวพื้นเมืองดั้งเดิมจะได้มีงานทำโดยถ้วนหน้าและสามารถอยู่ในการทำงานเป็นระยะเวลานาน ปฏิรูปการศึกษาในปี.ศ.๑๙๘๗ นั้น ความมุ่งมั่นสูงสุดที่ชัดเจนต่อการพัฒนาหรือปฏิรูปงานเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศออสเตรเลียเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีงานทำมากขึ้น ลดอัตราการว่างงานลงตลอดจนส่งเสริมทักษะและความเท่าเทียมกันในตลาดแรงงานโดยมี ส่วนการปฏิรูปครอบคลุมตั้งแต่ระดับมหภาคคือระบบและโครงสร้างของกระทรวงลงมาจนถึงการปฏิรูประดับจุลภาค คือการปฏิรูปงานในแต่ละด้านเป็นกรณีเฉพาะครอบคลุมการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ให้ความสำคัญคุ้มครองแก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐและภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นผู้จัดทำข้อเสนอและตราเป็นกฎหมายแม่บทมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับสถานศึกษาแต่ละแห่งรวมทั้งอำนาจในการบริหารงานหลักสูตรทรัพยากรบุคคลและมาตรฐานการตรวจ มีการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมในทุกระดับและทุกประเภทที่เน้นไปในลักษณะเชิงธุรกิจมีการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้รับมีการจัดอันดับความสำคัญของงานมีการประกันคุณภาพและมีความเป็นนานาชาติให้ความสำคัญกับการมีงานทำ โดยออสเตรเลียได้เสนอปณิธานว่าเป็นประชาชาติแห่งการทำงานและให้การฝึกอบรมเป็นเส้นทางสู่การทำงานที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงวิธีการพัฒนาครูจากการฝึกอบรมระหว่างประจำการเป็นการศึกษา ระหว่างประจำการสถาบันแต่ละแห่งทุกระดับและทุกประเภทสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตกำหนดหลักสูตรกลางของประเทศไว้ และกำหนดกรอบคุณวุฒิทางการศึกษาขึ้นมาให้เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศและที่สำคัญคือมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานในรูปของเงินอุดหนุนทั่วไปโดยอาศัยหลักสำคัญ ๕ ประการคือเน้นความสำคัญที่ผู้รับบริการให้สถาบันการศึกษาหรือท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่และมีอิสระในการบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานมีสมรรถภาพในการบริหารการเงินให้มีสภาพพร้อมเพื่อการตรวจสอบและยอมรับในความแตกต่างในเรื่องความต้องการและสภาวะแวดล้อมของชุมชน (กาญจนา คุณารักษ์ และประกอบคุณารักษ์, ๒๕๔๐) การเป็นพลเมืองและวัฒนธรรมของประชาชนในประเทศออสเตรเลีย มีลักษณะเป็นพื้นฐานของประเทศและไม่จำกัดความแตกต่างของแต่ละรัฐ เนื่องจากต้องการความเป็นความเป็นอิสระและแตกต่างของสถาบันทางการเมืองไม่เช่นนั้นแล้วประชาชนจะมีความรู้สึกว่าย่างเป็นเมืองขึ้น ตั้งแต่ในศตวรรษที่ ๑๙ ตั้งแต่สมัยที่ประเทศอังกฤษยึดครองตั้งนั้นการเป็นพลเมืองสำหรับประเทศออสเตรเลียจึงขอให้มีการเปลี่ยนแปลงจากพลเมืองของประเทศอังกฤษสู่การเป็นพลเมืองของประเทศออสเตรเลีย

๓.๓ การจัดหลักสูตรของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

๓.๓.๑ นโยบายและระบบการศึกษา^๓

โรงเรียนในฮ่องกงแบ่งออกเป็นโรงเรียนรัฐบาลที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การการกุศลและองค์การด้านศาสนา โรงเรียนเอกชนที่ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนคริสเตียน ซึ่งมักจะมีมาตรฐานการศึกษาที่

^๓ เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก, หน้า ๒๐๑.

เข้มงวดกว่า และมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนเพื่อการศึกษาเป็นของตัวเอง นอกจากนี้ก็ยังมีโรงเรียนนานาชาติ สำหรับนักเรียนที่ต้องการหลักสูตรทางเลือก อย่างเช่นโปรแกรม International Baccalaureate (IB), SAT, AP และ GCEAL ในปีการศึกษา ๒๐๑๔/๑๕ ฮ่องกงมีโรงเรียนประถมศึกษา ๕๗๑ แห่ง มัธยมศึกษา ๕๐๙ แห่งและโรงเรียนพิเศษ ๖๑ แห่ง

ระบบการศึกษาของฮ่องกงได้รับอิทธิพลมาจากอังกฤษตั้งแต่ยุคอาณานิคม การเรียนชั้นอนุบาล ๓ ปี ไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับแต่พ่อแม่ส่วนใหญ่ในฮ่องกงมักจะส่งลูกเข้าเรียนชั้นอนุบาลตั้งแต่อายุ ๓ ขวบ เดิมระบบการศึกษาแบบเก่าของฮ่องกงจะเรียนชั้นประถมศึกษา ๖ ปี มัธยมศึกษา ๗ ปี และเรียนมหาวิทยาลัย ๓ ปีปัจจุบันระบบการศึกษาของฮ่องกงประกอบด้วยชั้นประถมศึกษา ๖ ปี มัธยมต้น ๓ ปี มัธยมปลาย ๓ ปี และเรียนปริญญาตรีโดยใช้เวลา ๔ ปี เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมปลาย ผู้เรียนจะได้รับประกาศนียบัตร Hong Kong Diploma of Secondary Education (HKDSE) เป็นเอกสารสำคัญสำหรับสมัครเรียนต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งฮ่องกงกำลังผลักดันให้ HKDSE มีสถานะเทียบเท่ากับ A-Level ของผู้จบการศึกษาในระดับนานาชาติตามระบบของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันฮ่องกงมีมหาวิทยาลัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลถึง ๘ แห่ง เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก และยังมีสถาบันอาชีวศึกษาอื่นๆ อีกหลายแห่ง เพื่อขยายโอกาสในการศึกษาต่อหลังเรียนจบชั้นมัธยมของนักเรียนฮ่องกง และเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนต่างชาติเข้ามาศึกษาต่อในฮ่องกงมากยิ่งขึ้น

ฮ่องกงภายใต้การปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีระบบการปกครองแบบ ๑ ประเทศ ๒ ระบบ คือ เป็นคอมมิวนิสต์และเป็นเสรีประชาธิปไตยเศรษฐกิจทุนนิยม ที่ประชาชนเข้าใจสถานะของตนเองตระหนักในสถานะทางการเมืองของตนเองที่ตรงกัน รัฐบาลที่บริหารฮ่องกงได้มีเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะต้องเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ประชาชนได้มีทักษะในอนาคตในศตวรรษที่ ๒๑ สร้างประชาชนให้มีความเป็นสากล มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดเชิงวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ มีความสามารถในการสื่อสารในภาษาที่สำคัญของโลกคือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีการสื่อสาร การค้าธุรกิจที่ใช้เครื่องมือ ICT (Communication) และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) เพื่อเตรียมเกาะฮ่องกงให้เป็นประเทศที่เปิดเสรีทางการค้า เป็นศูนย์กลางทางการเงิน เป็นศูนย์กลางทางการเดินทาง และเป็นศูนย์กลางการนัดพบ

ปัจจุบันฮ่องกงเป็นผู้นำด้านการศึกษาดังจะเห็นจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของ PISA ครั้งล่าสุดพบว่า คุณภาพการศึกษาของแผ่นดินแห่งนี้ มีคุณภาพสูงอยู่ในระดับต้นๆ ของโลก ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การปฏิรูปการศึกษาในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยปี ค.ศ.๒๐๐๐ ถือเป็นปีที่เริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ เมื่อรัฐบาลฮ่องกงได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจนให้คนฮ่องกงเห็นเป้าหมายร่วมกันทั้งประเทศ โดยรัฐบาลได้ประกาศการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นวาระแห่งชาติคือ “East Meets West: Rich & Stimulating Environment” ที่ประชาชนมีความตระหนักร่วมกัน ครู ผู้บริหารการศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทุกคนได้รับรู้ถึงสภาพความจำเป็นของประเทศที่จะต้องเปลี่ยนแปลง (Reform) ให้ทันกระแสโลก เป็นการเตรียมประชาชนคนรุ่นใหม่เข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยเตรียมความเป็นสากล ความเป็นนานาชาติ การสื่อสารผ่านสื่อสารสนเทศ เทคโนโลยี การค้าขาย เป็นศูนย์กลางการเงินและการค้าโลกโดยการหลอมรวมปรัชญาตะวันออกและตะวันตกเข้าด้วยกันอย่างผสมกลมกลืน สร้างความทันสมัยความร่ำรวย ความมั่งคั่งให้แก่

ประเทศ และให้ทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกที่ทุกคนเข้าใจตรงกันเพื่อความร่ำรวยมั่งคั่งของสิ่งแวดล้อมที่ช่วยพัฒนาคน (Human Capital) ของการก้าวสู่ความทันสมัย การเปลี่ยนแปลงและเอกลักษณ์ของประชาชนชาวฮ่องกงเป็นสำคัญ (สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทิน, ๒๕๕๖)

ในช่วงแรกปี ค.ศ.๒๐๐๐-๒๐๐๖ สถาบันการศึกษาในฮ่องกงได้ทำการปฏิรูปการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนขนานใหญ่ ทั้งในด้านเนื้อหาหลักสูตร วิธีการประเมินผลผู้เรียน และการสอนภาษาการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้มุ่งเน้นให้สถาบันการศึกษาทั้งหลายลดบทบาทของการสอบลง และหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ มากขึ้น ตั้งแต่ด้านคุณธรรมจริยธรรม การรู้หน้าที่พลเมือง การพัฒนาด้านสติปัญญา การมีจิตสาธารณะ การพัฒนาบุคลิกภาพ ไปจนถึงการมีประสบการณ์ทำงานจริง นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ รู้จักใช้วิจารณ์ญาณ และเต็มเปี่ยมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ฮ่องกงได้นำร่องการปฏิรูปหลักสูตร ป.๑-ม.๓ ได้นำเสนอภาพใหม่ของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา ปี ค.ศ. ๒๐๐๕ และได้นำร่องทดลองใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายปี ค.ศ.๒๐๐๙ ทำให้ผลผลิตนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายรุ่นแรก ที่จบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและการเข้ารับการจ้างงานในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ มีคุณภาพสูง

การปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๐๐ ครั้งนี้ประสบผลสำเร็จอย่างน่าชื่นชม ฮ่องกงกล้าที่จะยกเลิกระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมของอังกฤษแทบทั้งหมด สร้างความเป็นนานาชาติที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิถีชีวิตเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าได้อย่างเหมาะสม ได้ทุกระบบ ให้ยกเลิกการสอบแบบ O-Level และ A-Level มาเป็นการสอบระดับชาติเพียง ๑ ครั้ง ขยายการศึกษาภาคบังคับจาก ๙ ปี เป็น ๑๒ ปี ขยายเวลาเรียนจบในระดับปริญญาตรีจาก ๓ ปี เป็น ๔ ปี รัฐบาลฮ่องกงยกเครื่องทำการปฏิรูปการศึกษาในด้านระบบหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนโรงเรียน แหล่งทุน งบประมาณนวัตกรรมการศึกษา และอื่นๆ หลักสูตรใหม่ทางการศึกษาของฮ่องกงมีแก่นปรัชญาทางการศึกษาของ “ซงจื่อ” ซึ่งตัวแทนของวัฒนธรรมตะวันออกที่มีความลุ่มลึกมีวิถีชีวิตที่มีคุณค่า ผสมผสานกับปรัชญาของนักปราชญ์ตะวันตก คือ “อริสโตเติล” ที่มีวิธีการแสวงหาความรู้ การค้นพบ ผ่านการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นศาสตร์ของทางตะวันตก การผสมผสานของสองวัฒนธรรมดังกล่าวได้นำไปสู่ “สิ่งที่ดีกว่าเพื่อชาวฮ่องกง” จนนำมาสู่ปรัชญาของหลักสูตรการศึกษาของฮ่องกงที่เด็กทุกคนจะได้รับการพัฒนาแบบรอบด้านและได้รับการศึกษา ตลอดชีวิต (Whole Person Development & Life-long Learning) ตามความสามารถ ตามความสนใจ และตามค่านิยมที่หลากหลาย สังคมของฮ่องกงมีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพของต้นทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสูงขึ้นและทำให้ฮ่องกงเป็นเมืองนานาชาติยิ่งขึ้น โดยการเตรียมคนเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ ๒๑ จะเน้นทักษะอนาคต ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ความคิดเชิงวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ (Critical) การสื่อสาร ความเป็นสากล เครื่องมือ ICT (Communication) และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) นอกจากนี้รัฐบาลของฮ่องกงยังจัดให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นของการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอนให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียน (Learn How to Learn) ส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนเห็นคุณค่า ทักษะคิด ค่านิยม ทักษะที่สำคัญที่จำเป็น และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

โดยสรุปนโยบายหลักทางการศึกษาของรัฐบาลของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง คือ Education Bureau, the Government of Hong Kong Special Administrative Region. Policy: Primary Education and Secondary Education, ๒๐๑๗: online)

- การจัดการศึกษาของรัฐแบบให้เปล่าในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเก่าปี (ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๐๐๘/๐๙) และในปีเดียวกันนั้นรัฐบาลได้มอบให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา(Vocational Training Council) เปิดหลักสูตรเต็มเวลาแบบให้เปล่าสำหรับนักเรียนที่จะลาออกในชั้นมัธยมปีที่ ๓ เพื่อให้โอกาสได้รับการศึกษาสายอาชีพเป็นทางเลือกด้วย

- จัดการศึกษาในโรงเรียนที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียน และช่วยพัฒนาความรู้ ค่านิยม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อและการพัฒนาของบุคคล

- เสริมสร้างให้นักเรียนมีความสามารถด้านภาษาสองหรือสามภาษา

- เสริมสร้างคุณภาพการสอนและประสิทธิภาพการเรียน

- ปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

- ช่วยเหลือให้เด็กที่เพิ่งอพยพจากจีนแผ่นดินใหญ่สามารถบูรณาการได้กับระบบ

การศึกษาของท้องถิ่นให้เร็วที่สุด

- เสริมสร้างคุณภาพ ความยืดหยุ่น และความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา

๓.๔ การจัดหลักสูตรของประเทศสิงคโปร์

๓.๔.๑ แนวทางในการจัดการศึกษา^๔

ระบบการศึกษาสิงคโปร์บูรณาการพหุวัฒนธรรม (Multicultural) และโลกศึกษา (Global Education) ผ่านสังคมศึกษา (Social Studies) หรืออาจกล่าวได้ว่ารายวิชาสหวิทยาการแบบใหม่นี้ถูกจัดให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของสิงคโปร์ โดยที่หลักสูตรมีเอกลักษณ์ตรงที่ไม่เน้นเฉพาะบริบทของสิงคโปร์แต่ให้ความสนใจมุมมองนานาชาติด้วย^๕ นอกจากนี้ Li-Ching Ho ยังให้ความเห็นว่า หลักสูตรสังคมศึกษาของสิงคโปร์ใช้ประเด็นของชาติเป็นฐาน (Issue-based) ผนวกกับความสนใจโลก (Global Focus) ประเด็นทางพหุวัฒนธรรมได้รับการพิจารณาว่าเป็นเรื่องสำคัญในการเรียนสังคมศึกษาลำดับแรกๆ เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม “ความเชื่อมั่นทางสังคมภายใต้สังคมที่มีความหลากหลาย (Social Cohesion)” (Singapore Ministry of Education, ๒๐๐๘) รัฐบาลรับรู้ว่าการเชื่อมั่นทางสังคมเป็นเงื่อนไขก่อน (Precondition) ที่จำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความอยู่รอดของชาติในที่สุดการเชื่อมั่นทางสังคมถูกมองว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่ขัดขวางโลกาภิวัตน์เกี่ยวกับความมั่นคงทางการเมืองของประเทศ การเข้าใจเครื่องมือทางพหุวัฒนธรรมนี้ไม่เพียงแต่จะสะท้อนในหลักสูตรที่เป็นทางการของโรงเรียนแล้ว ยังปรากฏในเอกสารของรัฐและคำแถลงอย่างเป็นทางการ ดังตัวอย่างที่ Aline Wong (๒๐๐๐) รัฐมนตรีอาวุโสได้กล่าวสุนทรพจน์ว่า “การเปลี่ยนผ่านสิงคโปร์ในยุคโลก (Global Era) แสดงให้เห็น

^๔ เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก, หน้า ๒๘๓.

^๕ Thornton ๒๐๐๕a, ๘๒ อ้างถึงใน Li-Ching Ho.

ประสบการณ์ของสังคมอื่นๆ มากมายซึ่งมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ...ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีความปรองดองระหว่างเชื้อชาติและความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม” สังคมศึกษา (Social Studies) ของสิงคโปร์ใช้นิทาน (Stories) และเรื่องเล่า (Narratives) เป็นสิ่งที่สามารถสร้างและเปลี่ยนแปลงอย่างคงทนถาวรจากผู้ประกอบการทางการเมือง (Political Entrepreneurs) หรือผู้มีอำนาจที่ต้องการสร้างความจริงของสังคม (Social Reality) และส่งเสริมให้มีความรู้สึกเชื่อมโยงระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (Anderson, ๒๐๐๓; Byman, ๒๐๐๐; Gellner, ๒๐๐๖ อ้างถึงใน Li-Ching Ho) หนึ่งในวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดของการแพร่กระจายเรื่องเล่าเกี่ยวกับชาติ (National Narratives) ทำได้โดยผ่านโรงเรียนรัฐ (Common School) ซึ่งในความเป็นจริงระบบการศึกษาถูกใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม สร้าง หรือทำให้เกิดความชอบธรรมให้กับประเพณีประวัติศาสตร์ สัญลักษณ์ และค่านิยมของชาติ (Smith, ๑๙๙๑; Hobsbawm, ๑๙๙๔ อ้างถึงใน Li-Ching Ho) และมีกระบวนการที่ทำให้แต่ละคนเข้าใจตนเองว่า มีอัตลักษณ์ชาติและความเป็นพลเมือง (Popkewitz, ๒๐๐๓ อ้างถึงใน Li-Ching Ho) ในระบบโรงเรียนรัฐบาล (Public School) สังคมศึกษาคืออุดมคติที่ใช้ในการสร้างอัตลักษณ์และสร้างความรู้สึกของจิตสำนึกในประวัติศาสตร์ชาติ ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในบริบทของสิงคโปร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจที่ต้องเผชิญ ดังนั้นจึงไม่เป็นที่ประหลาดใจว่ารัฐบาลสิงคโปร์ใช้วิชาต่างๆ เช่น สังคมศึกษา ในการส่งเสริมวิสัยทัศน์รัฐชาติ (Nation-state) เป้าหมายสำคัญ (Key Goals) ของสังคมศึกษาของสิงคโปร์ โดยสังคมศึกษาถูกนำมาใช้เป็นวิชาบังคับ (Required Course) อย่างกว้างขวางในระดับมัธยมศึกษา ระดับ ๓, ๔ และ ๕ (อายุ ๑๕-๑๗ ปี) ในปี ๒๐๑๑ วิชาบังคับนี้ถูกสร้างกรอบความคิดเป็นโปรแกรมระยะ ๒-๓ ปี และทำให้อยู่ในขั้นสูงสุดถึงการสอบระดับชาติของการสอบระดับ GCE “O” นักเรียนมัธยมศึกษา ๓-๔ คนปีที่ ๔ จากสายเร่งรัด (Express Course) และปีที่ ๕ จากสายสามัญ (Normal Course) จะต้องสอบการทดสอบนี้ เนื่องจากการศึกษาของสิงคโปร์เป็นการรวมศูนย์จากส่วนกลาง The Curriculum Planning and Development Division (CPDD) กระทรวงศึกษาธิการ นอกจากจะสร้างกรอบหลักสูตรของชาติ (National Curriculum Framework) แล้วยังกำหนดรายละเอียดในประมวลรายวิชาสำหรับใช้ในโรงเรียนมัธยมทุกแห่งด้วย รวมถึงตำราเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนทุกคนในสิงคโปร์ด้วย

หลักสูตรสังคมนศึกษานำแนวคิดสหวิทยาการ (Interdisciplinary Approach) และถูกจัดให้อยู่ใน๒ ความคิดหลัก (Core Idea) คือ (๑) การมีราก (Being-rooted) และ (๒) การอาศัยอยู่ในโลก (Living Global) โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมอัตลักษณ์ชาติ ความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม และมุมมองโลก ดังที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตร เป้าหมายของสังคมศึกษาจะให้นักเรียนเป็นดังนี้

๑) เข้าใจประเด็นที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ธรรมาภิบาล และอนาคตของสิงคโปร์

๒) เรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศอื่นๆ เพื่อสร้างและรักษาความก้าวหน้าทางการเมือง การอยู่ร่วมกันของสังคม และความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์

๓) พัฒนาความคิดและสร้างทักษะที่จำเป็นตลอดชีวิตและสามารถการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๔) มีความรู้สึกอย่างลึกซึ้งในการแบ่งปันโชคชะตาและอัตลักษณ์ชาติ

๕) พัฒนาไปสู่พลเมืองที่มีความเอาใจใส่ผู้อื่นและมีส่วนร่วมอย่างมีความรับผิดชอบและมี
 วิจารณ์ญาณในเรื่องความหลากหลายทางชาติพันธุ์พหุวัฒนธรรม และความหลากหลายทางศาสนาใน
 สังคม

๖) พัฒนาไปสู่พลเมืองที่มีความรับผิดชอบในมุมมองโลก (Global Perspective)

หลักสูตรสังคมศึกษาแบ่งออกเป็น ๖ หน่วยหลัก (Thematic Unit) ได้แก่ (๑) สิงคโปร์
 เป็นประเทศในโลก (๒) เข้าใจธรรมาภิบาล (๓) ความขัดแย้งและความสามัคคีในสังคมที่มีความ
 หลากหลายทางชาติพันธุ์(๔) จัดการความสัมพันธ์ระดับนานาชาติ (๕) สนับสนุนการพัฒนาทาง
 เศรษฐกิจ และ (๖) เผชิญหน้ากับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลง^๖ โดยสรุปหลักสูตรสังคมศึกษา
 (Social Studies) สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นทางการถูกออกแบบเพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าใจ
 สถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ของสิงคโปร์ รวมถึงข้อจำกัดและจุดอ่อน นอกจากการสอนเนื้อหาความรู้
 และทักษะแล้ว หลักสูตรยังเน้นค่านิยมหลัก (Core Values) เช่น ความรักชาติ และความจงรักภักดี
 เป้าหมายหลักของหลักสูตรสังคมศึกษาในสิงคโปร์รวมถึงความภาคภูมิใจในชาติและอัตลักษณ์ชาติ
 และการปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ สำหรับนักเรียนจะต้องเรียนรู้ถึงฉันทามติของความสำคัญของวัฒนธรรมเชื้อ
 ชาติ และศาสนา ท้ายที่สุดหลักสูตรสังคมศึกษาวางจุดเน้นที่สำคัญในความคิดเกี่ยวกับชุมชนโลกที่
 อย่างเป็นอิสระและการส่งเสริมมุมมองระดับโลก

ในสหรัฐอเมริกา สังคมศึกษา (Social Studies) มักจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา
 เพื่อความเป็นพลเมือง (Global Citizenship) แต่ไม่ได้มีความเห็นอย่างเป็นฉันทามติว่าความหมาย
 ของความเป็นพลเมืองคืออะไรหรือแม้กระทั่งมีการตกลงว่าจะมีหลักสูตรและการสอนอย่างไร^๗
 ในขณะที่สิงคโปร์ซึ่งศูนย์กลางของทุกอย่างอยู่ที่รัฐ ไม่มีประสบการณ์ของการโต้แย้งในเรื่องเนื้อหา
 ค่านิยม และเป้าหมายของหลักสูตรสังคมศึกษา ในความเป็นจริงโรงเรียนในสิงคโปร์ทำงานตอบสนอง
 นโยบายรัฐบาลและการให้ความสำคัญและอุดมการณ์ของรัฐ^๘ ตัวอย่างเช่น เกือบทั้งหมดของหลักสูตร
 ในสถาบันการศึกษาในระบบและนอกระบบรวมถึงหลักสูตรสังคมศึกษาอยู่บนพื้นฐานของกรอบ
 การศึกษาชาติ (National Education Framework) (Singapore Ministry of Education, ๒๐๐๗a)

ในปี ๒๐๐๗ จากการสำรวจพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาพึงพอใจกับการศึกษาของ
 ชาติ แต่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา^๙ รู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้เป็นการชวนเชื่อ (Propaganda) และน่าเบื่อ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายธาร์มาน ชานมูการ์ตนาม (Tharman Shanmugaratnam)
 กล่าวถึงผลกระทบของโลกาภิวัตน์ว่า “เราจะต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อรักษาความรู้สึกของอัตลักษณ์
 ร่วมท่ามกลางพลเมืองของเราและรักษาสังคมให้ยึดเหนี่ยวกัน...เราจะต้องสกัดหาแนวทางของเรา
 แล้วปรับให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ แต่ต้องไม่ลดความสำคัญของการศึกษาชาติสิ่งที่สำคัญคือเรา
 จะต้องทำให้การศึกษาชาติมีชีวิตชีวา เป็นประสบการณ์ที่ส่งผลกระทบอย่างเป็นธรรมชาติต่อคน
 สิงคโปร์รุ่นใหม่ เพื่อว่าบทเรียนและค่านิยมจะฝังอยู่ในใจเมื่อเขาเหล่านั้นเติบโตขึ้น”^{๑๐}

^๖ Ho, Li-Ching, ๒๐๐๙ อ้างถึงใน Singapore Ministry of Education, ๒๐๐๘.

^๗ Thornton, ๒๐๐๕; Ross, ๒๐๐๑; Evans, ๒๐๐๔ อ้างถึงใน Li-Ching Ho.

^๘ Tan and Chew, ๒๐๐๔ อ้างถึงใน Li-Ching Ho.

^๙ T. Rajar. The Straits Times, ๑๕ August ๒๐๐๗ อ้างถึงใน Gopinathan, S., ๒๐๑๒.

Li-Ching Ho สรุปว่าสิ่งที่ทำให้หลักสูตรสังคมศึกษาของสิงคโปร์น่าสนใจคือมีการจัดการอย่างไรที่มีการรวมความต้องการของท้องถิ่น ประเทศชาติ และโลกไปสู่ผู้เรียน จากการศึกษาเปรียบเทียบโลกศึกษา(Global Education) ในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และแคนาดา ของ Pike^{๑๐} พบว่า “...นักการศึกษาตีความ ตอบสนองโลกาภิวัตน์ในรูปรายวิชาที่จะโน้มน้ำหนักความเชื่อทางวัฒนธรรมและโลกทัศน์ว่าเป็นสิ่งอื่น ในความคิด การเคลื่อนไหวของโลกศึกษาไม่ได้ส่งสัญญาณเกี่ยวกับการศึกษาโลกาภิวัตน์ ในทางตรงกันข้ามโลกศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาในรูปแบบมุ่งเน้นโลก (GlobalorientedModel) ของการศึกษาชาติ” หลักสูตรสังคมศึกษาของสิงคโปร์เป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจว่าหลักสูตรสังคมศึกษาของชาติทำอย่างไรก้าวกระโดดจากกระบวนทัศน์ชาติเป็นศูนย์กลางไปยังการให้ความสนใจระดับโลกในขณะที่ยังสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐชาติ

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชา Character and Citizenship Education (CCE) ซึ่งเป็นหัวใจของระบบการศึกษาสิงคโปร์ นักเรียนจะได้เรียนรู้เพื่อรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม เข้าใจบทบาทของตนที่จะต้องสร้างอนาคตของประเทศชาติ แนวโน้มและการพัฒนาโลกมีผลกระทบต่อสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าของโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี ถูกนำเข้าไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร CCE เป้าหมายของCCE คือการสอนค่านิยมและสร้างสมรรถนะให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นปัจเจกชนที่ดีและพลเมืองที่มีประโยชน์ ตั้งแต่ปี ๑๙๕๙ ได้มีการคิดโปรแกรมหลักขึ้นมามากมายเพื่อที่จะสอนค่านิยม นิสัย สมรรถนะ และทักษะให้นักเรียนโปรแกรมต่างๆ รวมถึง Civics and Moral Education (CME, ๑๙๙๒), National Education (NE, ๑๙๙๗), Social and Emotional Learning (SEL, ๒๐๐๕) และ Learning Experiences as Co-Curricular Activities (CCA)^{๑๑}

๓.๔.๒ หน่วยงานที่ส่งเสริมการจัดหลักสูตร

(๑) กระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์

กระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ในการขึ้นนโยบายการศึกษาไปสร้างระบบและนำไปปฏิบัติกระทรวงฯ จะควบคุมการพัฒนาและการบริหารให้กับรัฐบาล การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ โรงเรียนประถม โรงเรียนมัธยม วิทยาลัย และสถาบันกลางการศึกษา (Centralised Institute) รวมถึงโรงเรียนเอกชนหน่วยงานของกระทรวงฯ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร คือ Curriculum Planning and Development Division และCurriculum Policy Office^{๑๒}

Curriculum Planning and Development Division มีพันธกิจ คือ “พัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศชาติ สังคม และแต่ละบุคคล (Developing a curriculum to meet the needs of the nation, community and individual)” และมีหน้าที่โดยสังเขป คือ พัฒนาและทบทวนหลักสูตร เผยแพร่รูปแบบการสอนและการประเมินผล ออกแบบโปรแกรมสนับสนุนทรัพยากร ให้บริการห้องสมุด มีศูนย์ภาษา และศูนย์ให้คำปรึกษา^{๑๓}

^{๑๐} ๒๐๐๐: ๗๑ อ้างถึงในLi-Ching Ho.

^{๑๑} Ministry of Education, Singapore, ๒๐๑๔c: online.

^{๑๒} Ministry of Education, Singapore, ๒๐๑๒c: online.

^{๑๓} Ministry of Education, Singapore, ๒๐๑๕a: online.

Curriculum Policy Office มีหน้าที่ในการพัฒนาและทบทวนนโยบายที่นำไปสู่การจัดทำหลักสูตรชาติ ส่งเสริมการประกาศใช้ สร้างความสมดุล จุดประสงค์ และประสิทธิภาพของหลักสูตร รวมถึงนำวิธีการสอนและการประเมินผลไปใช้ปฏิบัติ^{๑๔}

ในการจัดทำหลักสูตรที่ ทั้ง CCE, CME และ SS กระทรวงศึกษาธิการมีกรอบที่ใช้ประกอบการจัดทำหลักสูตร คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ (Desired Outcomes of Education: DOE) กรอบสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ (Framework for ๒๑st Century Competencies and Student Outcomes)

(๒) สถาบันการศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Education: NIE)

เมื่อปี ค.ศ.๑๙๙๑ สถาบันการศึกษา (Institute of Education: IE) และวิทยาลัยพลศึกษา(The College of Physical Education: CPE) ได้รวมตัวกันตั้งเป็นสถาบันใหม่ เรียกว่า สถาบันการศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Education: NIE) ตั้งอยู่ใน Nanyang Technological University (NTU)(NIE, n.d.a: online) ซึ่งเป็นสถาบันแห่งเดียวในสิงคโปร์ที่ผลิตครู มีพันธกิจ คือ “เพื่อสร้างความเป็นเลิศให้ครูและการวิจัยทางการศึกษา (To Excel in Teacher Education and Educational Research.”^{๑๕} โดยสิงคโปร์มองว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติดังจุดเน้นขององค์กรที่ว่า “รายงานกลยุทธ์การศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งจัดทำโดย NIE เมื่อเดือนตุลาคม ๒๐๐๙ เป็นการทบทวนขั้นพื้นฐานว่าเราสอนอะไร เราสอนอย่างไร และเราประเมินอย่างไร ได้มีการประกาศกลยุทธ์หลัก ๖ ประการ เป้าหมายก็เพื่อสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการศึกษาใน NIE สำหรับรายงาน TE๒๑ เป็นการยืนยันอีกครั้งว่ากลยุทธ์ของ NIE ในการผลักดันให้มีการสอนที่แข็งแกร่งขึ้นด้วยการนำเอาผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ มาเป็นหัวใจของเป้าหมายการศึกษา”^{๑๖}

NIE มีหน้าที่ในการผลิตครูสอนในโรงเรียน พัฒนาครู และวิจัยทางการศึกษา ปัจจุบันเปิดสอนหลักสูตรทั้งในระดับประกาศนียบัตร ปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษาด้านการผลิตครู เช่น NIE มีสถาบัน (Academic Group) คือ Humanities and Social Studies Education (HSSE) ซึ่งจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก ได้แก่^{๑๗}

(๓) โรงเรียน

โรงเรียนขั้นพื้นฐานทั้งที่เป็นโรงเรียนของรัฐและเอกชนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนตามคู่มือหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้น คู่มือดังกล่าวจะระบุถึงเนื้อหา วัตถุประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ วิธีการสอน และวิธีการประเมิน โดยกระทรวงศึกษาธิการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ^{๑๘}

(๔) องค์กรนอกภาครัฐ (Non-government Organization: NGO)

^{๑๔} Ministry of Education, Singapore, ๒๐๑๕b: online.

^{๑๕} NIE, n.d.b: online.

^{๑๖} NIE, n.d.c: online.

^{๑๗} NIE, n.d.d: online.

^{๑๘} NIE, n.d.g: online.

สิงคโปร์มีเครือข่ายทางสังคมที่เรียกว่า People's Association (PA) ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๐ โดยมีเป้าหมายในการแบ่งปันวัตถุประสงค์ร่วมกันของการเชื่อมต่อของคนในชุมชน PA และสมาชิกส่งเสริมแต่ละองค์กรในด้านความเชี่ยวชาญ ความแข็งแกร่ง และขยายความพยายามที่จะสร้างโปรแกรมความร่วมมือเพื่อสนองตอบชุมชน ปัจจุบัน PA มีสมาชิกจากองค์กรต่างๆ เข้าร่วมจำนวน ๘๔ องค์กร จากภาคส่วนต่างๆ แบ่งออกเป็น ๑๑ กลุ่ม ได้แก่ สมาคมวิชาการ (Academic Guild) องค์กรทางวัฒนธรรมและการศึกษา (Cultural and Educational Organization) ชมรมงานอดิเรก (Hobby Club) กลุ่มช่วยเหลือตนเอง (Self-help Group) องค์กรให้บริการ (Service Organizations) สมาคมกีฬาและศิลปะการต่อสู้ (Sports and Martial Arts Association) สหภาพนักเรียน (Students' Unions) องค์กรที่สวมเครื่องแบบ (Uniformed Organization) สหภาพ (Union) องค์กรเยาวชน (Youth Organization) และกลุ่มวิชาชีพ (Professional Body) รวมทั้งยังมีเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กลุ่มองค์กรฐานราก (Grassroot Organisations) และกลุ่มสภาพัฒนาชุมชน (Community Development Councils) ซึ่งแต่ละองค์กรจะประกอบด้วยคณะกรรมการ/สมาคมหลากหลายชุดตามวัตถุประสงค์ของการตั้ง เป็นต้น อาทิ^{๑๙}

๓.๕ การจัดหลักสูตรของประเทศฟินแลนด์^{๒๐}

การจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้เทคนิค การสอน และการเรียนรู้มากกว่าโครงสร้างโดยรวม ส่งผลให้ประเทศฟินแลนด์ประกอบไปด้วยต้นทุน ทางมนุษย์ที่ดีครูสามารถพัฒนาหลักสูตรการสอนเองได้ ทั้งนี้ โรงเรียนในประเทศฟินแลนด์มีวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ที่มีนัยยะและใช้ร่วมกัน ผ่านทางการปฏิบัติและความร่วมมือในชีวิตประจำวันมากกว่าการกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์^{๒๑} หลักสูตรการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ เป็นการกระจายอำนาจ การศึกษา (รัฐ ท้องถิ่นและโรงเรียนร่วมกันกำหนดหลักสูตร) โดยมีการจัดทำกรอบหลักสูตรแห่งชาติ บนพื้นฐาน ของหลักสูตรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิบัติที่ดี ประเมินได้จากสมรรถนะ ไม่ใช่ รายละเอียดของความรู้ การให้เป็นอิสระกับส่วนรวม (Collective Autonomy) ทั้งนี้ การให้อิสระกับ ส่วนรวมในระดับท้องถิ่น เช่น เทศบาลกำหนดการเรียนรู้แบบองค์รวมของเยาวชนที่ประเพณีโรงเรียน ในประเทศฟินแลนด์ โดยมีการปรับมาตรฐานเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางความต้องการทาง เศรษฐกิจและองค์ประกอบทางสังคม ในปัจจุบัน การแข่งขันทางเศรษฐกิจและความหลากหลายทาง เชื้อชาติมีมากขึ้นส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เน้นอุปทานทางการศึกษา และกำหนด เป้าหมายไปที่ ความต้องการตลาดแรงงาน^{๒๒}

^{๑๙} People's Association, ๒๐๑๕a: online and People's Association, ๒๐๑๕b: online.

^{๒๐} เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนา การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด), หน้า ๕๕.

^{๒๑} Hargreaves & Shirley, ๒๐๑๒: ๕๑ as cited in Lee, Hong & Niemi, ๒๐๑๔: ๘๗๔.

^{๒๒} Ministry of Education and Culture, ๒๐๑๒: ๒๖.

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติฟินแลนด์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของการเรียนรู้ของบุคคลและกระบวนการชุมชนในการสร้างทักษะและความรู้ ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Socio-Constructivist Learning Conception) การเรียนรู้ เป็นผลจากกิจกรรมที่มีความหมายของผู้เรียนผู้เรียนประมวลผลและแปลเนื้อหาการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ และวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายเช่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติและการมีส่วนร่วม การร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เป็นต้น^{๒๓}

การจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากการกระจายอำนาจทางการศึกษา หน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้ให้การศึกษา โดยต้องจัดทำหลักสูตรการศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ปัจจุบันมีการทบทวนกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และจะนำมาประยุกต์ใช้ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙) วัฒนธรรมการดำเนินการของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศ จิตวิญญาณของชุมชน โอกาสและการอภิปรายสำหรับผู้เรียนในการส่งอิทธิพล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โรงเรียนชั้นพื้นฐาน (ประถมและการศึกษาระดับที่สอง)* บังคับให้มีสถานักเรียน กฎหมาย การศึกษาพลเมืองเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในประเทศฟินแลนด์ทั้งใน ด้านสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากการอพยพส่งผลให้เกิดสังคมพลเมืองที่มาจากพื้นฐานต่างกัน รวมถึงการได้รับการศึกษาที่ต่างกันส่งผลให้เกิดความแตกแยกในสังคม ดังนั้น โรงเรียนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกัน เพื่อให้บุคคลมีส่วนร่วมในชีวิตการทำงานและกิจกรรม ทางสังคม โดยระบบการศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริม รักษาค่านิยมร่วมกันยอมรับความแตกต่าง และกระตุ้นสมาชิกในสังคมพลเมืองให้ตื่นรู้^{๒๔} ในการนี้ กระทรวงศึกษาธิการฟินแลนด์ได้จัดทำแผนพัฒนาของรัฐบาลเพื่อการศึกษาและวิจัยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๖ – ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนสิทธิทางการศึกษาและพลเมืองตื่นรู้ แก้ไขปัญหาความหลากหลายของชนชาติ วัฒนธรรม กระจายอำนาจจากรัฐสู่ประชาชนในหลายทางเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Learning) และป้องกันสิทธิของบุคคล ทั้งนี้ โครงการนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนของรัฐบาลฟินแลนด์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ – ๒๕๕๐ (The Citizen Participation Policy Programme Of The Finnish Government (๒๐๐๓-๒๐๐๗) ได้ถูกจัดทำขึ้น เนื้อหาการศึกษาพลเมืองและมุ่งเน้นการตื่นรู้ในการมีส่วนร่วม การเพิ่มขีดความสามารถส่วนบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนสถานักเรียนและให้เกิดความร่วมมือกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Non –Governmental Organization: NGO) และหน่วยงานอื่น^{๒๕}

การสอนข้ามหลักสูตรของประเทศฟินแลนด์ เป็นการรวมการศึกษาพลเมืองเข้าไป ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติในทุกระดับชั้นการศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในหลักสูตร

^{๒๓} Tibbitts, ๒๐๑๕: ๖๗-๖๘.

^{๒๔} Ministry of Education, ๒๐๐๔.

^{๒๕} Kaihari, ๒๐๑๔: ๕.

ท้องถิ่น โดยบูรณาการเข้ากับวิชา ประวัติศาสตร์ การศึกษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนา เศรษฐกิจบ้าน และการศึกษาสุขภาพ^{๒๖} ผู้เรียนสามารถเข้าถึง เหตุการณ์ปัจจุบันได้ ทั้งนี้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นมีความยืดหยุ่นในเนื้อหาตามบริบทของสถานศึกษา แต่ละแห่ง เช่น วิชา ประวัติศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ที่เข้มแข็งและทำความคุ้นเคย กับวัฒนธรรมอื่น วิชาสังคมศึกษา สนับสนุนให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ที่มีความอดทน เป็นพลเมืองประชาธิปไตย มีประสบการณ์ของการปฏิบัติทางสังคมและการมีส่วนร่วมประชาธิปไตย เป็นต้น

วิธีการจัดการเรียนการสอนข้ามหลักสูตร เป็นการบูรณาการพลเมืองเข้าไปในทุกวิชาที่จัดการเรียนการสอนและสะท้อนถึงวิธีการและวัฒนธรรมการดำเนินการของโรงเรียนเพื่อให้เกิด การมีส่วนร่วมแบบตื่นรู้ในการเรียนรู้และกิจกรรมอื่นๆ ในสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน^{๒๗} ครูมีอิสระในการเลือกวิธีการตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติสำหรับการศึกษาพลเมืองในระดับ การศึกษาพื้นฐาน เน้นวิธีการของครูในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การคิดและการ แก้ปัญหา การมีส่วนร่วมและทักษะสังคม^{๒๘} โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

กล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์เพื่อสนับสนุนให้บุคคลมีความ รับผิดชอบทางจริยธรรมของสังคมและเกิดทักษะความรู้ที่จำเป็น เป็นพลเมืองตื่นรู้และรับผิดชอบต่อ สังคมจัดการศึกษาโดยใช้เทคนิคการสอนและการเรียนรู้ มากกว่าโครงสร้างโดยรวม โรงเรียนมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ที่มีนัยยะและใช้ร่วมกันผ่านการปฏิบัติและความร่วมมือในชีวิตประจำวัน มากกว่าการกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ โดยให้อิสระกับท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตามกรอบหลักสูตร แกนกลางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติจัดทำขึ้นตาม แนวคิดคอนสแต็คติวิสต์เชิงสังคมการเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมที่มีความหมายของผู้เรียน สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ และวิธีการสอนที่หลากหลาย โดยให้มีการกระจายอำนาจทางการศึกษา ให้กับท้องถิ่น ท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กฎหมายบังคับให้โรงเรียนขั้นพื้นฐานจัดตั้งสถานักเรียน ขึ้น

๓.๖ การจัดหลักสูตรในประเทศเยอรมัน^{๒๙}

ระบบการศึกษาของประเทศเยอรมนีเป็นระบบทวิภาคี (Dual System) โดยผู้เรียนใน โรงเรียนวิชาการและโรงเรียนอาชีวศึกษาสามารถนำวิชาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบ โดยสามารถจัดการศึกษา

^{๒๖} Kaihari, ๒๐๑๔.

^{๒๗} Tibbitts, ๒๐๑๕: ๖๗.

^{๒๘} Niemi, Toom, Kallioniemi, ๒๐๑๒: ๑๙๙.

^{๒๙} เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนา การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง, หน้า ๗๙.

โปรแกรมอาชีวศึกษาและวิชาการในสถาบันการศึกษาเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนมีอิสระในการใช้วิธีการของผู้นำ การฝึกอบรมครูใช้เวลาระหว่าง ๕.๕ - ๖.๕ ปี และครูมีเงินเดือนสูง

ระบบการศึกษาของประเทศเยอรมนีถูกกำหนดโดยโครงสร้างรัฐบาลกลาง ภายใต้กฎหมายพื้นฐาน ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาของมลรัฐ (Länder) มีหน้าที่นำกฎหมายไปปฏิบัติ ทั้งนี้กฎหมายพื้นฐานเป็นกฎหมายที่รับประกันอิสรภาพ การให้ทุนการศึกษา งานวิจัยและการสอน อิสรภาพในเรื่องของความเชื่อ อิสรภาพในการเลือกอาชีพและสถานที่ฝึกงาน ความเท่าเทียมกัน และสิทธิของพ่อแม่ ทั้งนี้ระบบโรงเรียนทั้งหมดอยู่ในการดูแลของมลรัฐ (Lohmar, & Eckhardt, ๒๐๑๕: ๒๔)

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศเยอรมนีถูกแบ่งออกเป็นสองประเทศ ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีหรือเยอรมนีตะวันตก (Federal Republic of Germany: FRG) และสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมนีหรือเยอรมันตะวันออก (German Democratic Republic: GDR) โดยมีระบบการเมืองและสังคมที่แยกออกจากกัน ทั้งนี้ ระบบโรงเรียนในเยอรมันตะวันออกเป็นระบบบูรณาการ ผู้เรียนเรียนรู้ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบผสมชั้นปีที่ ๑ ถึง ๑๐ อย่างไม่รู้ตัว หลังเยอรมนีรวมตัวเข้าด้วยกัน ระบบโรงเรียนเยอรมันตะวันออก ถูกปรับปรุง และระบบโรงเรียนไตรภาคี ของเยอรมนีตะวันตกได้ถูกจัดทำขึ้น เยอรมันตะวันตกเชื่อมโยงระบบการศึกษาสู่เยอรมันตะวันออก ครูที่เคยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเมืองและการจัดทำนโยบาย นักการศึกษา นักวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การเมือง ถูกแทนที่ด้วยครูที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่นและถูกฝึกอบรมให้สอนเรื่องการศึกษา พลเมือง^{๓๐}

ในเยอรมนีตะวันตก ครูมีอิสระในการสอน กรอบแนวคิดของมลรัฐส่วนใหญ่ระบุ แนวทางการจัดการศึกษา โดยมลรัฐมีอำนาจในการสั่งงานน้อยมาก^{๓๑} หลักสูตรการสอนถูกจัดเตรียมโดยคณะทำงานในโรงเรียน พร้อมทั้งหนังสือเรียนและสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับการอนุมัติ อย่างไม่รู้ตัว หนังสือเรียนที่ผู้เรียนได้รับ ไม่ใช่หนังสือเรียนเกี่ยวกับพลเมือง ถึงแม้ว่า เยอรมนีตะวันตกให้อิสระในการเลือกสื่อการสอนอย่างเสรี ในบางช่วงของการจัดการเรียนการสอน หนังสือถูกส่งมาจากหน่วยงานกลาง

การจัดการศึกษาของประเทศเยอรมนี เป็นหน้าที่ของมลรัฐโดยในแต่ละมลรัฐมี การจัดการศึกษาพลเมืองต่างกัน ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของการปกครองทางการเมือง ทั้งนี้ มลรัฐสามารถส่งผ่านกฎหมายและหลักสูตรการศึกษาเองได้ โดยในแต่ละรัฐมีศูนย์ให้บริการการศึกษาด้านพลเมือง เพื่อแบ่งปันไม่ว่าจะเป็นอำนาจความเชื่อหรือค่านิยมของพลเมือง ความสำคัญกับแนวคิดของรัฐธรรมนูญเยอรมนี มีจุดเด่นคือ การพัฒนาอัตลักษณ์ทางการเมือง ซึ่งนำไปสู่แนวคิดของความเป็นยุโรปมากกว่าชาตินิยม โดยคนเยอรมนีถูกปลูกฝังให้มีอัตลักษณ์ท้องถิ่น ภูมิภาค ชาติ และยุโรป

^{๓๐} Wallraven, ๑๙๙๖ as cited in Torney-Purta, Schwillie & Amadeo, ๑๙๙๙: ๒๖๑.

^{๓๑} Rauin Et AL., ๑๙๙๖ as cited in Torney-Purta, Schwillie & Amadeo, ๑๙๙๙: ๒๖๒.

กรอบแนวคิดของการสอนพลเมืองเยอรมนีตั้งอยู่บนแนวคิดทางการเมือง ได้แก่ บุคคล และสังคม รวมถึงการมีที่ยืนของเยาวชนในสังคม ระบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมและสิทธิมนุษยชน สวัสดิการสังคม การเลือกตั้ง พรรคการเมือง กระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ค่านิยมพื้นฐานและรัฐธรรมนูญ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สื่อและอิสระของสื่อ สังคมผู้บริโภค เศรษฐกิจ ตลาดสังคมและโลกของการทำงาน

กลไกและวิธีการสร้างความเป็นพลเมืองของประเทศเยอรมนี เริ่มจากระบบการ ศึกษาที่เป็นระบบทวิภาคี ผู้เรียนสามารถนำวิชาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ ระบบการศึกษาถูกกำหนดโดยรัฐบาลกลาง มีมลรัฐทำหน้าที่นำกฎหมายไปปฏิบัติ โดยประเทศเยอรมนีถูกแบ่ง ออกเป็นสองประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้แก่ เยอรมันตะวันตก และ เยอรมันตะวันออกมีระบบการเมืองและสังคมที่แยกออกจากกัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปัจจุบันประเทศเยอรมนีมีการรวมตัวกันอีกครั้ง การศึกษาพลเมืองในเยอรมันตะวันตก (ได้รับอิทธิพลการปกครองแบบประชาธิปไตย) และเยอรมันตะวันออก (ได้รับอิทธิพลการปกครองแบบคอมมิวนิสต์) มีความแตกต่างกันเนื่องจาก อิทธิพลทางการเมืองในอดีต โดยครูในเยอรมันตะวันตกมีอิสระในการสอน รัฐมีแนวทางและอำนาจในการสั่งการน้อยมาก หลักสูตรการสอนถูกจัดเตรียมโดยคณะทำงานของโรงเรียนพร้อมหนังสือเรียน และสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับการอนุมัติ เยอรมันตะวันตกให้อิสระในการเลือกสื่อการสอนอย่างเสรี การจัดการศึกษาพลเมืองในโรงเรียนส่วนใหญ่ถูกบูรณาการในทุกวิชา ในระดับประถมศึกษาไม่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาเฉพาะพลเมือง อย่างไรก็ตาม ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปี ๑ หรือ ๒ มีการสอนพลเมือง ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การสอนพลเมืองสามารถบูรณาการในวิชาต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนา ภาษาและเศรษฐกิจ เป็นต้น สำหรับในโรงเรียนครึ่งวัน มีการจำกัดชั่วโมงของวิชาสังคมและการเมือง เห็นได้ว่า การนำหน้าที่พลเมืองไปปฏิบัติในโรงเรียนขึ้นอยู่กับโอกาสที่ครูมีสำหรับการสอนพลเมือง

๓.๗ แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาของประเทศไทย

๓.๗.๑ ความเป็นมาของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ จ. โดยสรุปได้บัญญัติให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ครอบคลุมให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียน

สามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ ทั้งนี้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๑ กำหนดให้การปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระ คณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ การปฏิรูปการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่างๆ เนื่องด้วยการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษามีภารกิจในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ โดยมีขอบเขตการดำเนินการให้เกิดผลตาม มาตรา ๒๕๘ จ. ประกอบด้วย (๑) การให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตาม มาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่า (๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู (๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

๓.๗.๒ วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้

๑. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (enhance quality of education)

ครอบคลุม

(๑.๑) ผลลัพธ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ (learning outcomes) ทั้งด้านความรู้ ทักษะเจตคติที่ถูกต้อง และรู้จักดูแลสุขภาพ เพื่อการจัดการในเรื่องการดำรงชีวิตของตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ วรรค ๔

(๑.๒) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ครุมีจิตวิญญาณของความเป็นครู

(๑.๓) หลักสูตรและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ (educational core processes) ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ถูกต้อง ทันสมัย ทันเวลา และมุ่งเน้นการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมทางสังคมที่ถูกต้อง

(๑.๔) สถานศึกษาและระบบสนับสนุน (educational institutions and support systems) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของการจัดการศึกษา ตลอดจนทรัพยากรด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้แก่ งบประมาณและเทคโนโลยี

๒. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (reduce disparity in education) เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (equity in education) ประกอบด้วย

(๒.๑) โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ (equity in access)

(๒.๒) โอกาสในการได้รับทางเลือกในการศึกษาและการเรียนรู้พัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน (equity in choosing appropriate process in education)

(๒.๓) โอกาสในการได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน (equity in benefiting from aptitude-based quality of education) ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๓. มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) หมายถึง การสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง ความเป็นผู้นำ ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และการผลิตนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่นๆ ทั่วโลก สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ อีกทั้งสถาบันการศึกษาของไทยและระบบการศึกษาไทยต้องได้รับการยอมรับว่าเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำอื่นๆ

๔. ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล (improve Efficiency, agility and good governance) โดยเฉพาะการส่งเสริมและสร้างสมดุลของความคุ้มค่า ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ คุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้ ระบบการศึกษาของประเทศที่มีธรรมาภิบาลจะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ข้อ ๑ - ๓ ข้างต้นอย่างครอบคลุมและสมดุล (balanced and inclusive achievement)

ทั้งนี้ การศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ จะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น

๓.๗.๓ แผนการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปร.) ได้กำหนดแผนงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ๗ เรื่อง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาข้างต้น ไว้โดยบรรจุไว้ในเรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีประเด็นในการปฏิรูป ดังนี้

- การปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับชาติและระบบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ
- การพัฒนาคุณภาพระบบการศึกษา
- ระบบความปลอดภัย และระบบสวัสดิภาพของผู้เรียน
- การปฏิรูปอาชีวศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- การปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลของระบบอุดมศึกษา
- การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning)

ปรารถนาเหตุที่การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning) เป็นหนึ่งในแผนงานสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ จึงจำเป็นต้องดำเนินการขับเคลื่อน และจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นฐานของประเทศ บนพื้นฐานความเป็นไทยและได้มาตรฐานระดับสากล โดยดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย จัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างบูรณาการ เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

บทที่ ๔

ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

คณะอนุกรรมการการจัดการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้เสนอแนวคิดในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติขึ้น โดยให้มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร ในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูล และปรับปรุงหลักสูตร โดยมีหลักการสำคัญเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ให้สามารถนำไปใช้ต่อการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยดำเนินแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ ดังนี้

๔.๑ ข้อเสนอการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๔.๑.๑ สภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย

คณะอนุกรรมการการจัดการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย พบว่า ปัญหาคุณภาพการศึกษาภายในประเทศไทยที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ ขาดความเสมอภาค และมีคุณภาพต่ำเมื่อเทียบกับมาตรฐานการศึกษาสากล ซึ่งจากการศึกษาสภาพของการจัดการเรียนการสอนหรือห้องเรียนของไทยในปัจจุบัน พบว่า

(๑) เนื้อหาสาระที่ต้องเรียนมากแต่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ในชีวิตน้อย

สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตร ไม่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ในชีวิต แม้แต่เรื่องพื้นฐาน เช่น การดูแลสุขภาพตนเอง การตัดสินใจ การแก้ปัญหาชีวิต ที่ผู้เรียนยังขาดอยู่มาก จนเกิดปัญหาสังคมตามมาอีกหลายเรื่อง การเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นไปเพื่อใช้ในการสอบและการศึกษาต่อ ซึ่งเน้นความสามารถในการจำและการเข้าใจ ในรายละเอียดของเนื้อหาที่เฉพาะ มากกว่าที่จะฝึกทักษะคิดและมุมมองในเรื่องต่างๆ จนทำให้เกิดวงจรซ้ำซากในการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ การฟัง จด ท่อง สอบ และลืม ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้ ดังเช่นผลการสอบ PISA ที่ปรากฏ

(๒) ครูจำนวนไม่น้อยมีความแตกต่างกันสูงในความเชี่ยวชาญ ทั้งในเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งความสามารถในการจูงใจผู้เรียน

จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในทุกกลุ่มสาระ และไม่สามารถแข่งขันได้ในโลก ดังปรากฏในผลการสอบ PISA

ผลการวิจัยและข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า ปัญหาเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนเป็นเชิงรับ (passive learning) ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสร้างปัญญาได้ด้วยตนเอง

(๓) การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เน้นเนื้อหาและความจำ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องไปเรียนพิเศษ เพื่อเตรียมตัวทดสอบระดับชาติ และการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

(๔) ผู้เรียนมีความบกพร่องทำให้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ยังมีผู้เรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้ หรืออ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องพื้นฐานและหัวใจหลักของการศึกษาในทุกวิชา ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องในทักษะการเรียนรู้ จะมีพัฒนาการด้านการพูดช้า เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ได้ช้า มีปัญหาในการจดจำและเขียนตัวอักษร หากปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น จะมีผลกระทบเพิ่มมากขึ้นต่อการเรียนรู้

(๕) ความเหลื่อมล้ำในโอกาสและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ในสภาพที่ผู้เรียนมีความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม หรือความแตกต่างของร่างกายและสติปัญญา จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แตกต่างกันมาก

(๖) ระบบการศึกษาของไทยรองรับเฉพาะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูง

ระบบการศึกษาของไทยจะรองรับเฉพาะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงที่ประสบความสำเร็จในการสอบ และเข้าสู่วิชาชีพขั้นสูงได้ ผู้เรียนที่มีความถนัดและความสนใจในด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่วิชาการหลัก จึงไม่ได้รับความสนใจจากครูและโรงเรียน กลายเป็นผู้แพ้ (loser) ที่ถูกทิ้ง ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหวัง ไม่มีอนาคต

(๗) ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมาก ขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีเวลาบริหารสถานศึกษาเต็มที่ เพราะนอกจากไม่สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการได้แล้ว ยังเป็นฝ่ายรับนโยบายใหม่ๆ มาปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนก็ไม่สามารถคิดค้นวิธีการเป็นของตนเองได้ นอกจากใช้การดี

จากสภาวะการณ์ทั้งเจ็ดประการดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้เรียนในระบบการศึกษาไทยมีปัญหาเป็นที่ประจักษ์ในสังคม ตั้งแต่การเป็นผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และแก้ปัญหาในชีวิตได้ รวมทั้งการไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับมัธยม และตกอยู่ในวังวนของปัญหาสังคม อาทิ ความรุนแรง อาชญากรรม ยาเสพติด และปัญหาทางเพศ การปฏิรูปชั้นเรียน (classroom reform) ในครั้งนี้ จึงต้องเปลี่ยนแปลงสภาวะการณ์ดังกล่าวในชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่ความหลุดพ้นจากปัญหาและสร้างสรรค์สังคมไทยให้ก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

๔.๑.๒ สาเหตุของสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน

สาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนหรือห้องเรียนของไทยในปัจจุบัน มีดังนี้

(๑) หลักสูตรในปัจจุบันเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (standard-based curriculum) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไว้จำนวนมากทั้งแปดกลุ่มสาระ ในทุกระดับชั้น แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการนำไปใช้ในชีวิต

(๒) เนื้อหาที่สอนมีมากในขณะที่เวลาการสอนถูกเบียดบังด้วยภารกิจอื่น ครูจึงเร่งการสอนด้วยวิธีง่ายที่สุด คือบอกความรู้แก่ผู้เรียน รวมทั้งไม่มีเวลาดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ (character) และมีความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูยังขาดทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ที่พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และสภาพการณ์ในโรงเรียนไม่ส่งเสริมให้ครูสอนเป็นทีม (team teaching) ในสาระการเรียนรู้บูรณาการกัน

(๓) ครูขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (formative assessment) และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ (summative assessment)

(๔) ครูมีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญในการสอนแตกต่างกัน รวมทั้งแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ให้ครูสามารถค้นคว้าและนำไปใช้ได้ยังมีน้อย นอกจากนี้ ไม่มีระบบการคัดกรองสมรรถนะหลักและการคัดกรองผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทำให้มีความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้เรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือร่างกายและสติปัญญาแตกต่างกัน

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุของสภาพปัญหาแล้ว การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน หรือ การปฏิรูปห้องเรียน (classroom reform) จึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่มีผลถึงผู้เรียนโดยตรง ในการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับอนาคตของประเทศไทย โดยการออกแบบข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่นโยบายและมาตรการที่ตอบโจทย์ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนหรือห้องเรียนในปัจจุบันของไทย

๔.๑.๓ แนวทางในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน

แนวทางในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน ต้องปฏิรูปห้องเรียน (classroom reform) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ห้องเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคโนโลยีที่ปรับเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ผู้เรียนชื่อนาตนเองในการเรียนรู้ และมีวินัยการเรียนรู้ของตน มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ฝึกฝนทักษะและพัฒนาการคิดขั้นสูง

ปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปห้องเรียนก็คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้โอกาสกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ตามความถนัดและตามความสนใจของตน ด้วยสารสนเทศที่หลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา และชี้แนะการเรียนรู้

การปฏิรูปห้องเรียนต้องลดความเหลื่อมล้ำของห้องเรียนที่ครูอาจมีประสบการณ์ความชำนาญในการสอนและสาระความรู้ในบางเรื่องไม่เพียงพอ ชั้นเรียนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งลักษณะการเรียนรู้ ความแตกต่างทางกายภาพ และ เศรษฐฐานะ มีแนวทางในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน โดยเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ต่อคณะกรรมการอิสระเพื่อ

การปฏิรูปการศึกษา โดยได้มีการเสนอแนวทางให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ขึ้น ดังปรากฏในประเด็นการปฏิรูปที่ ๕.๘ ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ดังนี้

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕.๘ : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning)

๑. เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

เป้าหมายรวม

มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไรทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนถึงติดตามผล

เป้าหมายเร่งด่วน

มีบทบัญญัติตามกฎหมายเพื่อให้สามารถจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

เป้าหมายระยะสั้น

มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ทำหน้าที่วิจัย และพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง การจัดการเรียนการสอน ระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดและประเมินผล ระบบการเทียบเคียงและเทียบโอน รวมทั้งระบบนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเผยแพร่สู่การใช้งานสูงสุด

เป้าหมายระยะกลาง - ระยะยาว

สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติดำเนินการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒. กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเร่งด่วน	ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒
ระยะสั้น	ภายในปี ๒๕๖๔
ระยะกลาง-ระยะยาว	ภายใน ๕ - ๑๐ ปี

๓. ตัวชี้วัด

- ๑) มีการประกาศใช้ พรฎ. จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
- ๒) มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
- ๓) สถาบันฯ ดำเนินการได้ตามภารกิจ

๔. วงเงินและแหล่งเงิน

๑๕๐.๕ ล้านบาท หรือเป็นไปตามความจำเป็นเพื่อดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย

๕. ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา																							
เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑																							
ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๘ : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ																							
กิจกรรม	ระยะเวลา (พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					ล้านบาท	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
กิจกรรม ๑ ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยสถาบัน หลักสูตรและการ เรียนรู้แห่งชาติ																			กอปศ. ศธ. และ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	๐.๕	งบประมาณ แผ่นดิน	พรฎ.สถาบันหลักสูตรและ การเรียนรู้แห่งชาติ	๑) พรฎ. สถาบัน หลักสูตรและการเรียนรู้ แห่งชาติประกาศใช้ ๒) สถาบันหลักสูตรและ การเรียนรู้แห่งชาติได้รับ การจัดตั้ง
วิธีการ ๑) กำหนดให้มีการ จัดตั้งสถาบันฯ ไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษา แห่งชาติฯ	→																						
๒) นำเสนอร่าง กฎหมายจัดตั้งสถาบัน ฯ ตามกระบวนการ และขั้นตอนการ เสนอกฎหมาย	→																						
๓) เตรียมการจัดตั้ง สถาบันฯ	→	→																					
๔) ดำเนินการจัดตั้ง สถาบันฯ			→																				

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา																							
เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑																							
ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๘ : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ																							
กิจกรรม	ระยะเวลา (พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					ล้านบาท	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
กิจกรรม ๒ สถาบัน หลักสูตรและการ เรียนรู้แห่งชาติ ดำเนินการตามภารกิจ วิธีการ ๑) จัดทำและพัฒนา หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาระดับ ก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้นและ มัธยมศึกษา ตอนปลายสาย สามัญ																			สถาบัน หลักสูตรฯ ศธ. และ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	๑๐๐	งบประมาณ แผ่นดิน	สถาบันหลักสูตรฯ สามารถดำเนินการได้ ตามภารกิจ	สถาบันหลักสูตรและการ เรียนรู้แห่งชาติ ดำเนินการได้ตามภารกิจ
๒) วางกรอบแนวทาง ในการนำ หลักสูตรไปใช้ ในการจัดการ																							

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา																						
เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑																						
ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๘ : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ																						
กิจกรรม	ระยะเวลา (พ.ศ./ไตรมาส)														ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			ล้านบาท	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓	๔	
เรียนการสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล เพื่อให้การ จัดการเรียนการ สอนมีคุณภาพ																						
๓) พัฒนาระบบการ เทียบเคียงและ เทียบโอน หลักสูตรกับ หลักสูตร แกนกลาง					—————→																	
๔) ส่งเสริมการ พัฒนาและการ ใช้สื่อและ เทคโนโลยี การศึกษา					—————→																	
๕) ประสานความ ร่วมมือกับ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและ					—————→																	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา																					
เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑																					
ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๘ : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ																					
กิจกรรม	ระยะเวลา (พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔					
หน่วยงานระดับ ท้องถิ่นในการ นำหลักสูตรสู่ การปฏิบัติใน สถานศึกษา																					
๖)ศึกษา วิจัย สร้าง องค์ความรู้ และ เผยแพร่นวัตกรรม เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน สื่อและ เทคโนโลยี การศึกษา รวมทั้งการวัด และประเมินผล																					

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา																				
เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑																				
ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๘ : การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ																				
กิจกรรม	ระยะเวลา (พ.ศ./ไตรมาส)														ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			ล้านบาท	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓
กิจกรรม ๓ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตรทั้งในด้านการ จัดการเรียนการสอน ของครู และผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน																			สถาบันหลักสูตรและการ เรียนรู้แห่งชาติ เป็น สถาบันคุณภาพทาง วิชาการด้านหลักสูตรฐาน สมรรถนะเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	สถาบันหลักสูตรและการ เรียนรู้แห่งชาติเป็นสถาบัน ที่ดำเนินตามภารกิจได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาองค์กร อย่างเป็นระบบสร้าง ความเชื่อมั่นให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและสาธารณชน
วิธีการ ๑) จัดทำระบบการ นิเทศ ติดตาม โดยนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้																				
๒) สร้างและพัฒนา เครือข่ายความร่วมมือ ในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ หลักสูตร																				

ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ประเด็นการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์แนวทาง ตลอดจนความเป็นไปได้ ในการดำเนินการ จึงพบว่า ข้อเสนอแนวคิดดังกล่าว ยังขาดความเชื่อมโยงเกี่ยวกับผู้ที่ทำหน้าที่ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร และความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามภารกิจของสถาบัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามบทบาทและภารกิจบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการดำเนินงานดังกล่าว ไปใช้ในการพัฒนาการกฎหมายศึกษาชาติ อีกทั้งเป็นการเตรียมการดำเนินการเพื่อรองรับ หากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ จึงต้องมีการจัดศึกษาและรับฟังความคิดเห็นเชิงลึกเพื่อนำมาประมวลจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

๔.๒ ผลการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึกเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดโครงการจัดโครงการประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกประกอบการจัดทำข้อเสนอในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานการจัดการเรียนการสอนอย่างครอบคลุม โดยมีการจัดการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก ณ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และ โรงแรมเมย์ ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ ประกอบด้วยการบรรยายถึงความเป็นมาในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ โดยเล่าถึงภารกิจการจัดทำหลักสูตร ของกรมวิชาการ และสถานะของหน่วยงานที่แปรเปลี่ยนไปภายหลังการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๒ จนถึงการผลิตต้นให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการด้านหลักสูตรอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นได้มีการเปิดเวทีอภิปรายรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดประเด็นในการจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ผ่านแบบสอบถามเชิงลึก จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน สถานที่ละ ๒๐๐ คน ซึ่งได้รับเชิญมาจาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กลุ่มที่ ๓ บุคลากรทางการศึกษา ศึกษานิเทศก์ นิติกร และกลุ่มที่ ๔ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา และ กศน. เพื่อประมวลไปประกอบการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ผลการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก สามารถสรุป ได้ดังนี้

๔.๒.๑ ผลการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก

การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำหลักสูตร เพื่อเป็นกรอบที่ใช้ในการจัดการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งหลักสูตรระดับที่คาดหวัง (output) หลักสูตรระดับนำไปปฏิบัติ(outcome) และหลักสูตรระดับการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครูและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน และปรับปรุงให้สอดคล้องกับ บริบทที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ออกแบบ เครื่องมือในการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก โดยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร การวัดและประเมินผล ตลอดจนการทำวิจัย ร่วมพิจารณาเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะ โดย ผลของการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก สามารถจำแนกตามหัวข้อได้ ดังนี้

(๑) สถานภาพของหน่วยงาน : การจัดตั้งหน่วยงานระดับสถาบันที่เป็นกลางและมีความอิสระ ทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุน การนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล ท่านเห็นด้วยกับสถานภาพดังกล่าว ของสถาบันหลักสูตรและการ เรียนรู้แห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานภาพของหน่วยงาน			
ความเห็น แหล่งที่มา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	บุคลากร ศธ.	๖๓	๐
อื่น ๆ	๐	๐	๐
รวม	๖๓	๐	๖๓

จังหวัดพิษณุโลก

สถานภาพของหน่วยงาน			
ความเห็น แหล่งที่มา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	บุคลากร ศธ.	๖๑	๐
อื่น ๆ	๑๒	๐	๑๒
รวม	๗๓	๐	๗๓

ผลรวม

แหล่งที่มา	สถานภาพของหน่วยงาน		รวม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
พิษณุโลก	๗๓	๐	๗๓
อยุธยา	๖๓	๐	๖๓
รวม	๑๓๖	๐	๑๓๖

(๒) ลักษณะของหน่วยงาน : สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ควรมีลักษณะใด

๑) ส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐระดับกรม ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและกำหนดให้เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๒) องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้ง โดยกำหนดให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี

๓) ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว เช่น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ซึ่งมีหน้าที่ในการริเริ่ม ดำเนินการ ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา โดยเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก มาผนวกรวมให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุม เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะของหน่วยงาน				
แหล่งที่มา ความเห็น	ส่วนราชการ	องค์กรในกำกับ	ปรับปรุงหน่วยงานเดิม	รวม
บุคลากร ศธ.	๑๔	๓๗	๑๒	๖๓
อื่น ๆ	๐	๐	๐	๐
รวม	๑๔	๓๗	๑๒	๖๓

จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะของหน่วยงาน				
แหล่งที่มา ความเห็น	ส่วนราชการ	องค์กรในกำกับ	ปรับปรุงหน่วยงานเดิม	รวม
บุคลากร ศธ.	๓๕	๒๒	๔	๖๑
อื่น ๆ	๕	๗	๐	๑๒
รวม	๔๐	๒๙	๔	๗๓

ผลรวม

ลักษณะของหน่วยงาน				
แหล่งที่มา ความเห็น	ส่วนราชการ	องค์กรในกำกับ	ปรับปรุงหน่วยงานเดิม	รวม
พิษณุโลก	๔๐	๒๙	๔	๗๓
อยุธยา	๑๔	๓๗	๑๒	๖๓
รวม	๕๔	๖๖	๑๖	๑๓๖

(๓) วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

- ๑) เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล
- ๒) เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล
- ๔) เพื่อพัฒนาคลังทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ

๕) เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัดสุประสงค์										
ความเห็น	๑		๒		๓		๔		๕	
แหล่งที่มา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
บุคลากร ศธ.	๖๓	๐	๖๐	๓	๖๑	๒	๖๑	๒	๖๓	๐
อื่น ๆ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๖๓	๐	๖๐	๓	๖๑	๒	๖๑	๒	๖๓	๐

จังหวัดพิษณุโลก

วัดสุประสงค์										
ความเห็น	๑		๒		๓		๔		๕	
แหล่งที่มา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
บุคลากร ศธ.	๖๑	๐	๖๐	๑	๖๑	๐	๖๐	๑	๖๑	๐
อื่น ๆ	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐
รวม	๗๓	๐	๗๒	๑	๗๓	๐	๗๒	๑	๗๓	๐

ผลรวม

วัดสุประสงค์										
ความเห็น	๑		๒		๓		๔		๕	
แหล่งที่มา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
พิษณุโลก	๗๓	๐	๗๒	๑	๗๓	๐	๗๒	๑	๗๓	๐
อยุธยา	๖๓	๐	๖๐	๓	๖๑	๒	๖๑	๒	๖๓	๐
รวม	๑๓๖	๐	๑๓๒	๔	๑๓๔	๒	๑๓๓	๓	๑๓๖	๐

(๔) สถาบันฯ ควรมีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษา
อื่นด้วย

(๕) ภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

๒) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตร

๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

- ๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- ๖) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
- ๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดีเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง
- ๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

		ภารกิจ																	
ความเห็น	ความเห็น	๑		๒		๓		๔		๕		๖		๗		๘		ภารกิจครอบคลุมระดับการศึกษาอื่น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
บุคลากร ศส.		๖๓	๐	๖๐	๓	๖๒	๑	๖๑	๒	๖๒	๑	๖๒	๑	๖๒	๑	๖๓	๐	๕๒	๒๑
อื่น ๆ		๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม		๖๓	๐	๖๐	๓	๖๒	๑	๖๑	๒	๖๒	๑	๖๒	๑	๖๒	๑	๖๓	๐	๕๒	๒๑

จังหวัดพิษณุโลก

		ภารกิจ																	
ความเห็น	ความเห็น	๑		๒		๓		๔		๕		๖		๗		๘		ภารกิจครอบคลุมระดับการศึกษาอื่น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
บุคลากร ศส.		๖๐	๑	๖๐	๑	๕๙	๒	๖๑	๐	๕๙	๒	๖๐	๑	๕๘	๓	๖๑	๐	๕๑	๒๐
อื่น ๆ		๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๑๒	๐	๙	๓
รวม		๗๒	๑	๗๒	๑	๗๑	๒	๗๓	๐	๗๑	๒	๗๒	๑	๗๐	๓	๗๓	๐	๕๐	๒๓

ผลรวม

		ภารกิจ																	
ความเห็น	ความเห็น	๑		๒		๓		๔		๕		๖		๗		๘		ภารกิจครอบคลุมระดับการศึกษาอื่น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
พิษณุโลก		๗๒	๑	๗๒	๑	๗๑	๒	๗๓	๐	๗๑	๒	๗๒	๑	๗๐	๓	๗๓	๐	๕๐	๒๓
อยุธยา		๖๓	๐	๖๐	๓	๖๒	๑	๖๑	๒	๖๒	๑	๖๒	๑	๖๒	๑	๖๓	๐	๕๒	๒๑
รวม		๑๓๕	๑	๑๓๒	๔	๑๓๓	๓	๑๔๔	๒	๑๓๓	๓	๑๓๔	๒	๑๓๒	๔	๑๓๖	๐	๑๐๒	๔๔

(๖) หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถาบันฯ เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้กำหนดให้ สถาบันฯ มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง ท่านคิดว่า ในการดำเนินการกิจประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตรที่จะสามารถเชื่อมโยงกับสถานศึกษาได้โดยตรง ควรเป็นของผู้ใด

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หน้าที่ในการประเมินภายใน						
ความเห็น แหล่งที่มา	สถาบันฯ	ศึกษานิเทศก์	สถานศึกษาโดย ให้หน่วยงานใน ระดับอุดมศึกษา รับรอง	สถานศึกษา ประเมิน ตนเอง	อื่น ๆ	รวม
บุคลากร ศธ.	๑๙	๑๑	๘	๑๒	๑๓	๖๓
อื่น ๆ	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๑๙	๑๑	๘	๑๒	๑๓	๖๓

จังหวัดพิษณุโลก

หน้าที่ในการประเมินภายใน						
ความเห็น แหล่งที่มา	สถาบันฯ	ศึกษานิเทศก์	สถานศึกษาโดย ให้หน่วยงานใน ระดับอุดมศึกษา รับรอง	สถานศึกษา ประเมิน ตนเอง	อื่น ๆ	รวม
บุคลากร ศธ.	๒๐	๑๕	๔	๒๐	๒	๖๑
อื่น ๆ	๓	๓	๓	๒	๑	๑๒
รวม	๒๓	๑๘	๗	๒๒	๓	๗๓

ผลรวม

หน้าที่ในการประเมินภายใน						
ความเห็น แหล่งที่มา	สถาบันฯ	ศึกษานิเทศก์	สถานศึกษาโดย ให้หน่วยงานใน ระดับอุดมศึกษา รับรอง	สถานศึกษา ประเมิน ตนเอง	อื่น ๆ	รวม
อยุธยา	๑๙	๑๑	๘	๑๒	๑๓	๖๓
พิษณุโลก	๒๓	๑๘	๗	๒๒	๓	๗๓
รวม	๔๒	๒๙	๑๕	๓๔	๑๖	๑๓๖

จากผลการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก สามารถสรุปได้ดังนี้

(๑) เห็นด้วยกับการจัดตั้งหน่วยงานระดับสถาบันที่เป็นกลางและมีความอิสระทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล โดยให้มีสถานะเป็น องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ

(๒) เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ดังนี้

๑) เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

๒) เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

๔) เพื่อพัฒนาคลังทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ

๕) เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

(๓) เห็นด้วยกับภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

๒) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตร

๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๖) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดีเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง

๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี

๙) มีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษาอื่นด้วย

(๔) หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถาบันฯ เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้กำหนดให้ สถาบันฯ มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง ในการดำเนินการกิจประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตรที่จะสามารถเชื่อมโยงกับสถานศึกษาได้โดยตรง ควรเป็นของสถาบันเอง

๔.๓ ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็น จากผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถประมวลมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ ได้ดังนี้

๔.๓.๑ จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำหลักสูตร เพื่อเป็นกรอบที่ใช้ในการจัดการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งหลักสูตรระดับที่คาดหวัง หลักสูตรระดับนำไปปฏิบัติ และหลักสูตรระดับการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครูและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน และปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีสถานะเป็นหน่วยงานระดับสถาบัน ที่เป็นกลางและมีความอิสระทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล

หน่วยงานมีรูปแบบเป็นองค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ โดยเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้ง โดยกำหนดให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี

โดยสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ควรมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยควรมีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในทุกประเภท และทุกระดับการศึกษาอื่นที่เทียบเท่ากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล พัฒนาคคลังทรัพยากรการ

เรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ตลอดจนศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทาง เพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ควรมีภารกิจ/หน้าที่ในการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และ ให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พัฒนา หลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาระบบการ เทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตร กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และ ประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ศึกษา วิจัย สร้างองค์ ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง จัดทำข้อเสนอ เิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือ รัฐมนตรี ตลอดจนมีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษ่อื่นด้วย

๔.๓.๒ ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร อยู่แล้ว

สืบเนื่องจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อพุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ ด้าน อาทิ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการ แผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา เป็นต้นและได้มีการ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๑ ด้าน โดยมีข้อเสนอการปรับบทบาทภารกิจและการปรับโครงสร้าง ส่วนราชการเพื่อรองรับการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ทำให้มีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานใหม่เป็น จำนวนมากถึง ๕๒ หน่วยงาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เกี่ยวกับการจัดตั้ง หน่วยงานใหม่ ดังนี้

(๑) พิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับ แรกก่อน

(๒) ควรผลักดันการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทดแทนการจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงาน ใหม่ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ (เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ) ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (เรื่อง การขอจัดตั้งหน่วยงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ) และ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ (เรื่อง การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม) อย่างเคร่งครัด โดยให้ระบุ ข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านการกิจและ งบประมาณ

เมื่อศึกษาตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการพิจารณาปรับปรุง บทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม นั้น พบว่า สถานภาพ วัตถุประสงค์ ภารกิจและ บทบาท หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้เสนอ ดังปรากฏในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นั้น มีความใกล้เคียงกับสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ดังนี้

รายละเอียด	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
๑. ลักษณะของ หน่วยงาน	สถาบันเป็นนิติบุคคลและเป็น หน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน และไม่ เป็น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วย วิธีทรงงบประมาณและกฎหมายอื่น (มาตรา ๖ ของ พ.ร.บ.สถาบันส่งเสริม การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)	สถาบันมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน และไม่ เป็น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณและกฎหมายอื่นๆ สถาบันเป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผล กำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี
๒. วัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่	(๑) ริเริ่ม ดำเนินการ ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ วิธี สอน และการประเมินผลการเรียน การสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีทุกระดับ การศึกษา โดยเน้นการศึกษาขั้น พื้นฐานเป็นหลัก (๒) ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการ พัฒนาบุคลากร การฝึกอบรมครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต และนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการ ค้นคว้าวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (๓) ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการ ค้นคว้า วิจัย ปรับปรุง และจัดทำ แบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารทาง วิชาการ และสื่อการเรียนการสอนทุก ประเภท ตลอดทั้งประดิษฐ์อุปกรณ์	สถาบันมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและ พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ระดับ ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษา ตอนปลายสายสามัญ วางกรอบ แนวทางในการจัดการเรียนรู้ การนำ หลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการวัดและ ประเมินผล รวมทั้งการพัฒนาคลัง ทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้การ จัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับ หลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการ เรียนรู้ การวัดและประเมินผล (๒) พัฒนาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา ตอนปลายสายสามัญ

รายละเอียด	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
	<p>เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี</p> <p>(๔) ส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและการประเมินมาตรฐานการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในสถานศึกษา</p> <p>(๕) พัฒนา และ ส่งเสริม ผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ตลอดทั้งการส่งเสริมการผลิตครู อาจารย์ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี</p> <p>(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือ หน่วยงานของเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา หรือสถานศึกษาเฉพาะในเรื่อง ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตาม (๑) ถึง (๕) (มาตรา ๗)</p>	<p>(๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตรกับหลักสูตรแกนกลาง</p> <p>(๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผล เพื่อการพัฒนาปรับปรุง</p> <p>(๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>(๖) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่น ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา</p> <p>(๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>(๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี</p>
๓. คณะกรรมการ	<p>“คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” ประกอบด้วย</p> <p>(๑) ประธานกรรมการ</p> <p>(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>“คณะกรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้” ประกอบด้วย</p> <p>(๑) ประธานกรรมการ แต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการสถาบัน</p>

รายละเอียด	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
	<p>เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ</p> <p>(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าแปดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน ทั้งนี้ต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากเขต พื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ อย่างน้อยภาคละหนึ่งคน ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๑๓)</p>	<p>ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน และไม่เกินเก้าคน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่ ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน และด้านหลักสูตรการเรียนรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการเรียนรู้วิจัยและการวัดประเมินผล จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน</p> <p>ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>การเสนอชื่อของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เสนอชื่อตามจำนวนของแต่ละด้านต่อคณะรัฐมนตรี โดยได้รับคำยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี</p>

เมื่อพิจารณา ลักษณะของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่ องค์ประกอบของ คณะกรรมการ ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ตามพระราชบัญญัติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เปรียบเทียบกับร่าง พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ที่คณะอนุกรรมการการจัดการเรียน การสอน คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้จัดทำขึ้นและเสนอไว้เป็นแนวทาง จะพบว่า

รายละเอียดที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะลักษณะของหน่วยงาน ที่เหมือนกัน คือ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น อีกทั้งวัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่ ของทั้งสองหน่วยงานก็มีความเกี่ยวข้องกับศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพียงแต่ต่างกันบริบทของรายวิชา ตลอดจนคณะกรรมการ ก็มีองค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความคล้ายกัน จึงเป็นเหตุผลที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่ให้มีการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม

การปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว เป็นแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับรัฐประศาสนโยบาย จึงเป็นการสมควรที่จะให้มีการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเอาแนวคิดและหลักการการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้เสนอไว้เป็นร่างกฎหมาย มาผนวกรวมและปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิมเป็นการปรับปรุงหน่วยงานให้มีศักยภาพและอำนาจหน้าที่ที่ครอบคลุม ตอบสนองแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๓ หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร

เนื่องจาก ข้อเสนอในการจัดตั้ง สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้กำหนดให้สถาบันฯ มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งหลักการที่ปรากฏในข้อเสนอเพื่อจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติยังไม่ปรากฏแนวทางในการดำเนินการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตรที่จะสามารถเชื่อมโยงกับสถานศึกษาได้โดยตรง

จากการศึกษาพบว่า มีแนวทางในการดำเนินการ ได้หลายแนวทาง ดังนี้

(๑) สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ดำเนินการเอง ซึ่งในวิธีการนี้ ย่อมเป็นการดำเนินการโดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่แท้จริง แต่จะขาดศักยภาพในด้านกำลังคนที่จะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้

(๒) สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ มอบอำนาจให้ ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ เพราะ วิธีการเช่นนี้ สถาบันฯ อาจต้องดำเนินการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร ตามแนวทางของสถาบันฯ ทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่าย อันจะทำให้เกิดศักยภาพด้านกำลังคนที่จะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้

(๓) สถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยให้หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นผู้รับรอง หลักการดำเนินการเช่นนี้ มีลักษณะคล้ายการทำงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ซึ่งเป็นการขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษา ในภูมิภาคนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการ

(๔) สถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา กรณีเช่นว่านี้อาจมีความไม่รัดกุม และอาจเกิดกรณีการเอื้อประโยชน์ให้สถานศึกษาได้ง่าย ทั้งนี้กรรมการสถานศึกษาอาจไม่มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งอาจทำให้ผลการประเมินไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาถึงข้อดี ข้อด้อยและประโยชน์ที่จะเกิดกับการประเมิน หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถาบันฯ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สามารถกระทำได้สองวิธีการ คือ สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ มอบอำนาจให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ หรือสถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยให้หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นผู้รับรอง ทั้งนี้ สถาบันฯ อาจต้องดำเนินการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับสถาบันฯ ทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่าย อันจะทำให้เกิดศักยภาพด้านกำลังคนที่จะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ในที่สุด

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ และปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการวิจัยทางเอกสาร(Documentary Research) โดยการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และมีการออกรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ และปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑. เพื่อรวบรวมข้อมูล และความจำเป็นพื้นฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทุกภาคส่วน มาจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ๒. เพื่อศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วนำมาจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นฐานของประเทศ บนพื้นฐานความเป็นไทยและได้มาตรฐานระดับสากล โดยดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย จัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และ ๓. นำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างบูรณาการ เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การศึกษาดังกล่าวจะดำเนินการด้วยการวิจัยเอกสาร แล้วมีการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน ในการตรวจเครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อให้การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ และปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... สามารถนำไปใช้ได้จริง สามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สมตามเจตนารมณ์สูงสุด

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ได้ข้อสรุปของผลการวิจัย สามารถอธิบาย เพื่อตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

จากการศึกษาแนวคิดหลักการและวิธีการจัดหลักสูตรและบริหารหลักสูตรของต่างประเทศ ประกอบกับข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา สามารถจัดทำข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้ดังนี้

(๑) **วัตถุประสงค์ของการจัดทำข้อเสนอ** เพื่อจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในการศึกษาาระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ตลอดถึงอาชีวศึกษา โดยรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งการวางกรอบแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร มาตรา ๕๔ ประกอบมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา

โดย มาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ อย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ... (๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้การปฏิรูปการเรียนรู้ทุกระดับเป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งในการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ก็กำหนดให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวด้วย

การดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ นับเป็นภารกิจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว

(๒) การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ สามารถแก้ไขสภาพปัญหาของการจัดหลักสูตรที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๑) จากข้อมูลเปรียบเทียบดัชนีคุณภาพการศึกษาระดับนานาชาติ รวมทั้งรายงานผลการทดสอบประเมินคุณภาพระดับชาติ ได้สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาของไทยโดยเฉพาะคุณภาพเยาวชนไทยกำลังมีปัญหาและอยู่ในภาวะถดถอย

๒) หลักสูตรและการเรียนรู้ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กัน ตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดประเมินผล ยังมีการดำเนินการบนฐานข้อมูลที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถที่จะยกระดับการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล

๓) สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน กลไกและกระบวนการพัฒนาและใช้หลักสูตรในการเรียนรู้ ในระดับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานสำคัญตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา ยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ

๔) หน่วยงานที่รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรในปัจจุบันมีสถานะเป็นเพียงกลุ่มงานในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีข้อจำกัดในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่ผ่านมามักได้รับผลกระทบจากอิทธิพลทางการเมือง การดำเนินงานมักเป็นไปเพื่อตอบสนองนโยบายในแต่ละยุคสมัย มากกว่าเกิดจากผลการวิจัยสภาพปัญหาและความจำเป็น นอกจากนี้การคัดสรร แต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากรตามระบบราชการ ก่อให้เกิดข้อจำกัดในการได้ผู้นำองค์กรที่มีความเข้าใจและมีความสามารถตามภาวะ

งานขององค์กร อีกทั้งระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่แน่นอน และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการวางแผนงานระยะยาวและความต่อเนื่องของการดำเนินงาน และที่สำคัญคือ การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานจำกัดอยู่ในวงแคบ จากบุคลากรที่สังกัดในส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

๖) หลังจากการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้ “ศูนย์พัฒนาหลักสูตร” ซึ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรใน “กรมวิชาการ” ลดขนาดลงกลายเป็นเพียง “กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร” ในสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๗) การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารอยู่ภายใต้การคัดสรร แต่งตั้ง โยกย้ายตามระบบราชการ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการได้ผู้นำองค์กรที่มีความเข้าใจและมีความสามารถตามภาระงานขององค์กร อีกทั้งระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับ การแต่งตั้งโยกย้ายและมักมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการวางแผนงานระยะยาว และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

๘) การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานจำกัดอยู่ในวงแคบ จากบุคลากรที่สังกัดในส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความรู้ความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

(๓) แนวทางในการดำเนินการ

๑) กำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นองค์กรในกำกับของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้ง โดยกำหนดให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี

๒) กำหนดองค์ประกอบของสถาบัน โดยมีสาระสำคัญดังนี้ (๑) ชื่อขององค์การมหาชน (๒) ที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่ (๓) วัตถุประสงค์ และอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน (๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (๕) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ (๖) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน (๗) ทูณ รายได้ งบประมาณ และทรัพย์สิน (๘) การบริหารงานบุคคล สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น (๙) การกำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์การมหาชน (๑๐) ข้อกำหนดอื่น ๆ อันจำเป็นเพื่อให้กิจการขององค์การมหาชนดำเนินการไปได้โดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และ (๑๑) ผู้รักษาการตามกฎหมาย

๓) ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ โดยให้พิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน

(๔) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในการศึกษาาระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ตลอดถึงอาชีวศึกษา โดยรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งการวางกรอบแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับเจตนารมณ์ มาตรา ๕๔ ประกอบมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้สามารถดำเนินการตามแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ จนกระทั่งถึงการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผลการใช้ ปราศจากการแทรกแซง หรือได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้ง

๒) สามารถสรรหา คัดเลือกผู้นำองค์กรที่มีความรู้ ความสามารถสูงตามภาระหน้าที่ และเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งการดำรงตำแหน่งมีวาระและกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอน ซึ่งต่างจากองค์กรที่เป็นส่วนราชการที่ผู้นำองค์กรได้รับการสรรหา แต่งตั้งตามระบบราชการ มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่แน่นอนเป็นไปตามคำสั่งแต่งตั้งโยกย้าย และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

๓) สามารถสรรหา คัดเลือกบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างกว้างขวางจากหลากหลายแหล่ง ไม่จำกัดขอบเขตเฉพาะจากส่วนราชการในสังกัด ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ดำเนินการโดยบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาโดยตรง และมีการบริหารจัดการที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพ

๔) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้จะมีการดำเนินงานบนฐานการวิจัยอย่างจริงจัง มิได้เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายเท่านั้น จึงสามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของประเทศอย่างแท้จริง และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕) สามารถแก้ไขสภาพปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน และนำไปสู่การพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงและยั่งยืน

(๕) ผลสัมฤทธิ์ที่จะได้รับ

๑) องค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในการศึกษาาระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ โดยรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งการวางกรอบแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒) สามารถพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้สามารถดำเนินการตามแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ จนกระทั่งถึงการนำไปใช้

และการติดตามประเมินผลการใช้ ปรากฏจากการแทรกแซง หรือได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้ง

๓) สามารถสรรหา คัดเลือกผู้นำองค์กรที่มีความรู้ ความสามารถสูงตามภาระหน้าที่ และเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งการดำรงตำแหน่งมีวาระและกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอน ซึ่งต่างจากองค์กรที่เป็นส่วนราชการที่ผู้นำองค์กรได้รับการสรรหา แต่งตั้งตามระบบราชการ มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่แน่นอนเป็นไปตามคำสั่งแต่งตั้งโยกย้าย และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

๔) สามารถสรรหา คัดเลือกบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างกว้างขวางจากหลากหลายแหล่ง ไม่จำกัดขอบเขตเฉพาะจากส่วนราชการในสังกัด ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ดำเนินการโดยบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาโดยตรง และมีการบริหารจัดการที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพ

๕) สามารถพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้โดยมีการดำเนินงานบนฐานการวิจัยอย่างจริงจัง มิได้เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายเท่านั้น จึงสามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของประเทศอย่างแท้จริง และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๑.๒ ผลจากการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถสรุป และเปรียบเทียบกับผลการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึกได้ดังนี้

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา	ข้อเสนอที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก
๑	สถานภาพของหน่วยงาน	การจัดตั้งหน่วยงานระดับสถาบันที่เป็นกลางและมีความอิสระทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล	การจัดตั้งหน่วยงานระดับสถาบันที่เป็นกลางและมีความอิสระทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล
๒	ลักษณะของหน่วยงาน	องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ ทั้งนี้ สามารถปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว เช่น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์	องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา	ข้อเสนอที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก
		<p>และเทคโนโลยี (สสวท.) ซึ่งมีหน้าที่ในการริเริ่ม ดำเนินการ ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา โดยเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก มาผนวกรวมให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุม</p>	
๓	วัตถุประสงค์	<p>๑) เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล</p> <p>๒) เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>๓) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล</p> <p>๔) เพื่อพัฒนาคลังทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ</p> <p>๕) เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล</p>	<p>๑) เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล</p> <p>๒) เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>๓) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล</p> <p>๔) เพื่อพัฒนาคลังทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ</p> <p>๕) เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล</p>

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา	ข้อเสนอที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก
๔	ภารกิจ/หน้าที่	<p>๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล</p> <p>๒) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียงและเทียบโอนหลักสูตร</p> <p>๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา</p> <p>๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้</p> <p>๖) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา</p> <p>๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษารวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้</p>	<p>๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล</p> <p>๒) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียงและเทียบโอนหลักสูตร</p> <p>๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา</p> <p>๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้</p> <p>๖) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา</p> <p>๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษารวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้</p>

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา	ข้อเสนอที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นเชิงลึก
		สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี ๙) มีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษาอื่นด้วย	สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี ๙) มีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษาอื่นด้วย
๕	หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตร	เนื่องจากสถาบันไม่มีหน่วยงานในระดับภูมิภาค จึงกรมมอบอำนาจให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ดำเนินการแทน	เป็นของสถาบันเอง

๕.๑.๓ ผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ....

ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้ยกร่างและจัดทำข้อเสนอไว้ เพื่อสามารถขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

อนึ่ง เนื่องจาก คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ โดยให้พิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน ทำให้ต้องมีการพิจารณาบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม และมีลักษณะคล้ายคลึงกับสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ก็จะพบว่าลักษณะของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่ องค์กรประกอบของคณะกรรมการ ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ตามพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ที่ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้จัดทำขึ้นและเสนอไว้เป็นแนวทาง จะมีรายละเอียดที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะลักษณะของหน่วยงาน ที่เหมือนกัน คือ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น อีกทั้งวัตถุประสงค์ ภารกิจหน้าที่ ของทั้งสองหน่วยงานก็มีความเกี่ยวข้องกับศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพียงแต่ต่างกันบริบทของรายวิชา ตลอดจนคณะกรรมการ ก็มีองค์ประกอบจากหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องซึ่งมีความคล้ายกัน จึงเป็นเหตุผลที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่ให้มีการปรับปรุงบทบาทภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม

การปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว เป็นแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับรัฐประศาสนนโยบาย จึงเป็นการสมควรที่จะให้มีการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นการปรับปรุงหน่วยงานให้มีศักยภาพและอำนาจหน้าที่ที่ครอบคลุมตอบสนองแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเจตนารมณ์ทุกประการ

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

๑) การศึกษาครั้งนี้สามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของการจัดหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรในประเทศไทย รวมทั้งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๒) การศึกษาครั้งนี้สามารถอธิบายแนวคิด หลักการจัดหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรของต่างประเทศที่สำคัญ ตลอดจนแนวคิดและข้อเสนอในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งถูกบรรจุอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๓) จากการศึกษาวិเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถจัดทำข้อเสนอในการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ อันเป็นการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๔) จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้จัดทำไว้ อันเป็นการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

๑) การศึกษาครั้งนี้ สามารถจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเชิงระบบ และปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... ในประเด็นของ สถานภาพของหน่วยงาน ลักษณะของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ และภารกิจหน้าที่ของ สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อ แนวทางการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม ตามมติคณะรัฐมนตรี

๒) สามารถจัดทำข้อเสนอโดยศึกษาเฉพาะหน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้อันและประเมินผลการใช้หลักสูตรได้

บรรณานุกรม

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๒

เพชร เหมือนพันธุ์. (๒๕๕๗). ปฏิรูปการศึกษา เรียนรู้จากผู้ประสบความสำเร็จ: ฮองกง, มติชน
รายวัน ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๖๒.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานวิจัย เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนา
การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๕๙.

สุริยา ช้องเสนาะ. ฟินแลนด์กับความสำเร็จทางการศึกษา ใน บทความทางวิชาการ.
กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กุมภาพันธ์
๒๕๖๐.

Rukspollmuang, Chanita. (2013). “Comparative Education in K to 12 Curriculum”.
Paper presented at The Philippine Educators Management Consultants
Inc. (PEMCI).

Education Bureau, the Government of Hong Kong Special Administrative Region.
Policy: Primary Education and Secondary Education. Retrieved from
[http://www.edb.gov.hk/en/about-edb/policy/primary-
secondary/index.html](http://www.edb.gov.hk/en/about-edb/policy/primary-secondary/index.html)

Education Bureau, the Government of Hong Kong Special Administrative Region.
Learning to Learn - The Way Forward in Curriculum. Retrieved from
[http://www.edb.gov.hk/en/curriculum-development/cs-curriculum-doc-
report/wf-in-cur/index.html](http://www.edb.gov.hk/en/curriculum-development/cs-curriculum-doc-report/wf-in-cur/index.html)

Education Bureau, the Government of Hong Kong Special Administrative Region.
Basic Education Curriculum Guide – Building on Strengths (CDC, 2002)
Retrieved from [http://cd1.edb.hkedcity.net/cd/cns/sscg_web/html/english/
main01.html](http://cd1.edb.hkedcity.net/cd/cns/sscg_web/html/english/main01.html)

Education Bureau, **the Government of Hong Kong Special Administrative Region. Moral, Civic and National Education.** Retrieved from <http://www.edb.gov.hk/en/curriculumdevelopment/4-key-tasks/moral-civic/index.html>

Hong Kong Special Administrative Region Government. (2012). **Hong Kong: The Fact.** Retrieved from <http://www.gov.hk/en/about/abouthk/factsheets/docs/education.pdf>

Oxfam Hong Kong (2011), **Global Citizenship Education School Guide: Concepts, Practice, Experience.** Oxfam Hong Kong, Hong Kong.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเชิงลึก

เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

.....

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามเชิงลึกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นประกอบการศึกษาตามโครงการพัฒนากฎหมายการศึกษา:การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากท่านจะนำมาวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวมเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่าน

๒. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หน่วยงาน (โปรดระบุ).....

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หน่วยงาน (โปรดระบุ).....
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
หน่วยงาน (โปรดระบุ).....

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๒ ประเภทและระดับตำแหน่ง

๑.๒.๑ ข้าราชการพลเรือน

บริหาร

อำนวยการ

วิชาการ

ปฏิบัติงาน

๑.๒.๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้บริหารการศึกษา

(เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)

ผู้บริหารสถานศึกษา

(เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา)

ครู

บุคลากรทางการศึกษาอื่น (เช่น ศึกษานิเทศก์)

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๓ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

 ๑ - ๑๐ ปี ๑๑ - ๒๐ ปี ๒๑ - ๓๐ ปี มากกว่า ๓๐ ปี

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำหลักสูตร เพื่อเป็นกรอบที่ใช้ในการจัดการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งหลักสูตรระดับที่คาดหวัง (output) หลักสูตรระดับนำไปปฏิบัติ (outcome) และหลักสูตรระดับการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครูและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน และปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๑ สถานภาพของหน่วยงาน : การจัดตั้งหน่วยงานระดับสถาบันที่เป็นกลางและมีความอิสระทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล ท่านเห็นด้วยกับสถานภาพดังกล่าว ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบด้วย) .....

.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผล และข้ามไปตอบข้อ ๒.๕) .....

๒.๒ ลักษณะของหน่วยงาน : ท่านคิดว่าหน่วยงาน : สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ควรมีลักษณะใด

ส่วนราชการ เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

(ส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐระดับกรม ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและกำหนดให้เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน)

องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

(องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้ง โดยกำหนดให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี)

ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว เช่น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ซึ่งมีหน้าที่ในการริเริ่ม ดำเนินการส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา โดยเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก มาผนวกรวมให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุม เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

หน่วยงานในลักษณะอื่น ๆ (โปรดระบุพร้อมให้เหตุผล) .....

๒.๓ วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒.๓.๑ ท่านเห็นด้วยกับ วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ หรือไม่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ *เห็นด้วย* หรือ *ไม่เห็นด้วย* และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)

ที่	วัตถุประสงค์	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ระบุเหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
๑	เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล			
๒	เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
๓	เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล			
๔	เพื่อพัฒนาคลังทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ			
๕	เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ **วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ**

.....

.....

.....

๒.๓.๒ นอกจากการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นแล้ว **ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่สถาบันฯ ควรมีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษาอื่นด้วย**

เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบด้วย) .....

.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบด้วย) .....

๒.๔ ภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒.๔.๑ ท่านเห็นด้วยกับ ภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ หรือไม่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ เห็นด้วย หรือ ไม่เห็นด้วย และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)

ที่	ภารกิจ/หน้าที่	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ระบุเหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
๑	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล			
๒	พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
๓	พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตร			
๔	กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา			
๕	พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
๖	สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา			
๗	ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษารวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง			
๘	จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔.๒ หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถาบันฯ เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้กำหนดให้ สถาบันฯ มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง ท่านคิดว่า ในการดำเนินการกิจ**ประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร**ที่จะสามารถเชื่อมโยงกับสถานศึกษาได้โดยตรง ควรเป็นของผู้ใด เพราะเหตุใด

สถาบันฯ ดำเนินการเอง เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

.....

สถาบันฯ มอบอำนาจให้ **ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ** เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

.....

สถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยให้หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากสถาบันฯ เป็นรับรอง เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล)

.....

สถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา

เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

.....

อื่น ๆ (โปรดระบุพร้อมให้เหตุผล) .....

.....

๒.๕ **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**.....

.....

.....

ด้วยความขอบคุณอย่างยิ่ง
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์

อดีตหัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อดีตอนุกรรมการการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรรยา

อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี นาคะผดุงรัตน์

ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนจิตรลดา

อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์

อดีตกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา และ

๔. ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

๕. ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข

ประมวลภาพ

การจัดโครงการประชุมสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ
(ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
ณ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และ
โรงแรมเมย์ ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก
เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

ประมวลภาพ

การจัดโครงการประชุมสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ
(ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
ณ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ประมวลภาพ

การจัดโครงการประชุมสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ
(ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
ณ โรงแรมเมย์ ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

ภาคผนวก ค

ร่าง พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ....

ที่เสนอโดย

คณะอนุกรรมการการจัดการเรียนการสอน
คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่าง

พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

เหตุผล

ด้วยเป็นการสมควรจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้อ การวัดและประเมินผล ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำ หลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

พ.ศ....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หลักสูตรแกนกลาง” หมายความว่า หลักสูตรในส่วนที่สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติกำหนด สำหรับสถานศึกษาทั่วประเทศใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา จนกระทั่งถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

“หลักสูตรสถานศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรที่จัดทำในระดับสถานศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถครอบคลุมสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนที่สอดคล้อง เหมาะสม กับสภาพ จุดเน้น ตลอดจนความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่ง

"สถาบัน" หมายความว่า สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"พนักงาน" หมายความว่า พนักงานสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"ลูกจ้าง" หมายความว่า ลูกจ้างสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสถาบันเรียกว่า "สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "ส.ล.ช." เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล

มาตรา ๖ ให้สถาบันมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ สถาบันเป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี

มาตรา ๗ ให้สถาบันมีที่ตั้งของสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๘ กิจการของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของสถาบันได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันหนี้เงินกู้หรือหนี้ใด ๆ ของสถาบันได้เสมือนสถาบันเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังในการค้ำประกัน

มาตรา ๙ ให้สถาบันมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ วางกรอบ

แนวทางในการจัดการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมทั้งการพัฒนา
คลังทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๙ ให้สถาบันมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
- (๒) พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
- (๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตรกับหลักสูตรแกนกลาง
- (๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง
- (๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- (๖) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
- (๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง
- (๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ ให้สถาบันมีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ดังนี้ด้วย

- (๑) ซื้อ สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถิ่นกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้
- (๒) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ในมาตรา ๙
- (๓) ทำความตกลง ร่วมมือหรือร่วมทุนกับบุคคล นิติบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้

(๔) ให้ประกาศนียบัตรและหนังสือรับรองในกิจกรรมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ตามมาตรา ๙

(๕) ว่าจ้างหรือมอบบุคคลใดประกอบกิจการส่วนใดส่วนหนึ่งของสถาบัน

(๖) รวบรวม จัดพิมพ์โฆษณา และเผยแพร่ความรู้ กรรมวิธี และข่าวสารเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้

(๗) จัดให้มีทุนเพื่อการศึกษา คำนว้า การวิจัยตลอดทั้งการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

(๘) ดำเนินกิจการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

การดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๑๒ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของสถาบัน มีดังนี้

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา (ตามบทเฉพาะกาล)

(๒) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

(๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๔) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน

(๕) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนจากการให้บริการหรือการดำเนินการของ สถาบัน

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน ร่วมทุน หรือจากการใช้ทรัพย์สินของ สถาบัน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาและค่าตอบแทนการโอนหรือการให้ใช้สิทธิ ต่าง ๆ ที่สถาบัน มีอยู่

(๗) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสถาบัน

รายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคง คลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๓ ให้อสักรหิมทรัพย์ซึ่งสถาบันได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของสถาบัน เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์ จากทรัพย์สินของสถาบัน

มาตรา ๑๔ ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยก อายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสถาบันในเรื่องทรัพย์สินของสถาบันมิได้

มาตรา ๑๕ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันจะต้องจัดการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันดังระบุไว้ในมาตรา ๙ และตามวัตถุประสงค์ซึ่งผู้อุทิศทรัพย์สินให้แก่สถาบันกำหนดไว้

หมวด ๒

คณะกรรมการสถาบัน

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "ก.ล.ร." ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ แต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ไม่น้อยกว่าหกคน และไม่เกินเก้าคน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่ ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน และด้านหลักสูตรการเรียนรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการเรียนรู้ วิจัยและการวัดประเมินผล จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การเสนอชื่อของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เสนอชื่อ ตามจำนวนของแต่ละด้านต่อคณะรัฐมนตรี โดยได้รับคำยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

- (ก) มีสัญชาติไทย
- (ข) มีความรู้ ความสามารถเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสถาบัน
- (๒) ลักษณะต้องห้าม
  - (ก) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
  - (ข) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  - (ค) เป็นบุคคลล้มละลาย
  - (ง) เป็นบุคคลซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่
  - (จ) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษที่ได้กระทำความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
  - (ฉ) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำกับสถาบันหรือในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน
  - (ช) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างหรือที่ปรึกษาของสถาบัน

มาตรา ๑๘ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่แล้ว

เพื่อให้ได้มาซึ่งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ ก่อนครบวาระของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม เป็นการล่วงหน้าให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๑๙ นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
  - (๒) ลาออก
  - (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
  - (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  - (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความโทษที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) คณะกรรมการสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง
- (๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ดำเนินการให้มีการสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวันนับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๒ ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและกำกับดูแลกิจการโดยทั่วไปของสถาบัน บรรดาอำนาจหน้าที่ที่มีได้บัญญัติให้เป็นของผู้อำนวยการโดยเฉพาะ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดประเมินผล การบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสถาบัน
- (๒) อนุมัติการใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
- (๓) อนุมัติแผนการลงทุน และแผนการเงินของสถาบัน
- (๔) ควบคุมดูแลการดำเนินงาน และการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนการออกระเบียบข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ เกี่ยวกับสถาบัน
- (๕) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสถาบัน
- (๖) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงาน และการบริหารงานของสถาบัน
- (๗) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการเงินทรัพย์สิน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เรื่องอื่น ๆ
- (๘) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานของบุคคลของสถาบัน
- (๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และมอบให้ผู้อื่นรักษาการแทนหรือปฏิบัติกรแทนผู้อำนวยการ
- (๑๐) การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน
- (๑๑) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ การวัดประเมินผล คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผล และคณะอนุกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนั้นๆ ด้วย
- (๑๒) การกระทำอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

หมวด ๓

ผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๔ ให้สถาบันมีผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และอาจมีรองผู้อำนวยการคนหนึ่งหรือหลายคนทำหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

ให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

(ก) มีสัญชาติไทย

(ข) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ในวันที่สมัครเพื่อรับการคัดเลือก

(ค) สามารถทำงานให้แก่สถาบันได้เต็มเวลา

(ง) มีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในกิจการของสถาบัน

(จ) มีประสบการณ์การทำงานตาม (ง) ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) ลักษณะต้องห้าม

(ก) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(ข) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำกับสถาบันหรือในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน

(ค) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ง) เป็นบุคคลล้มละลาย

(จ) เป็นบุคคลซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่

(ฉ) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษที่ได้กระทำความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(ช) เป็นที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบัน

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) โดยมติของคณะกรรมการให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ โดยไม่นับรวมผู้อำนวยการ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน และสอดคล้อง กับนโยบายของคณะกรรมการ

(๒) บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสถาบันทุกตำแหน่ง

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบันโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) เป็นผู้แทนสถาบันในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก และเพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ การวัดประเมินผล คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผล และคณะอนุกรรมการอื่น ตามมาตรา ๒๓ (๑๑) มอบหมาย

(๗) ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๒๙ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้ง ถอดถอนรองผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ อัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่นของผู้อำนวยการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การกำกับและการควบคุม

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบัน เพื่อการนี้มีอำนาจเรียกประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาในสถาบันมาชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจที่จะสั่งยับยั้งการกระทำของสถาบันที่เห็นว่าขัดต่อนโยบายของรัฐบาล

ในกรณีที่สถาบันจะต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการนำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๒ สถาบันต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(๑) ทำความตกลง ร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์กรต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพันให้สถาบันต้องออกเงินสมทบ (ปรับสำนวน)

(๒) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าเป็นจำนวนเกินวงเงินที่รัฐบาลกำหนด

(๓) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินมีจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

(๔) ลงทุนหรือร่วมทุนมีจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้สถาบันวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐานแก่กิจการ แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงินสินทรัพย์และหนี้สิน ซึ่งแสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริงและตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๓๔ ให้สถาบันจัดทำงบดุล และบัญชีทำการของสถาบันตลอดทั้งบัญชีกำไรขาดทุน สำหรับการดำเนินกิจกรรมในเชิงธุรกิจของสถาบัน ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ทุกปีให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบัน และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของสถาบันทุกรอบปี

มาตรา ๓๕ ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีทุก ๆ ปี เสนอต่อคณะกรรมการ โดยแสดงงบดุล และบัญชีรับจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้อง พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมาด้วย ทั้งนี้ ต้องดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปี บัญชีทุกปี

มาตรา ๓๖ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงิน เสนอต่อคณะกรรมการ และรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๓๗ ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีโดยแสดงงบดุลบัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องพร้อมกับ รายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้ง ผลผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมา

ให้รัฐมนตรีเสนอรายงานประจำปีตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๘ ให้โอน บรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และเงินงบประมาณเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ให้ข้าราชการ และลูกจ้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นข้าราชการและลูกจ้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้าง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๔๐ ข้าราชการและลูกจ้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งสมัครใจ เปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถาบัน ให้ใช้สิทธิแจ้งความจำเป็นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๓ กำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และต้องผ่านการคัดเลือกและประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างตามมาตรา ๔๐ ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนตามตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าจ้าง ตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งได้รับสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่า เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่นที่ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้นเคยได้รับจากส่วนราชการ

การเปลี่ยนจากข้าราชการไปเป็นเจ้าหน้าที่ของสถาบัน ให้ ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการ เพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ การเปลี่ยนจากลูกจ้างของส่วนราชการไปเป็นลูกจ้างของสถาบันให้ ถือว่าเป็นการออกจากการงาน เพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มี ความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๔๒ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) โดยให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ตามมาตรา ๑๖ (๑) และให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ (๓) ซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสถาบันให้รัฐมนตรีจัดข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างในกระทรวงศึกษาธิการช่วยปฏิบัติงานของสถาบันเป็นการชั่วคราว ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิม และอยู่ในบังคับบัญชาของผู้อำนวยการ

ให้ผู้อำนวยการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเชิงลึก

เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ

.....

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามเชิงลึกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นประกอบการศึกษาตามโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา:การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากท่านจะนำมาวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวมเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่าน

๒. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หน่วยงาน (โปรดระบุ).....

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หน่วยงาน (โปรดระบุ).....

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
หน่วยงาน (โปรดระบุ).....

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๒ ประเภทและระดับตำแหน่ง

๑.๒.๑ ข้าราชการพลเรือน

บริหาร

อำนวยการ

วิชาการ

ปฏิบัติงาน

๑.๒.๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้บริหารการศึกษา

(เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)

ผู้บริหารสถานศึกษา

(เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา)

ครู

บุคลากรทางการศึกษาอื่น (เช่น ศึกษานิเทศก์)

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๓ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

 ๑ - ๑๐ ปี ๑๑ - ๒๐ ปี ๒๑ - ๓๐ ปี มากกว่า ๓๐ ปี

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำหลักสูตร เพื่อเป็นกรอบที่ใช้ในการจัดการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งหลักสูตรระดับที่คาดหวัง (output) หลักสูตรระดับนำไปปฏิบัติ (outcome) และหลักสูตรระดับการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครูและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน และปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๑ สถานภาพของหน่วยงาน : การจัดตั้งหน่วยงานระดับสถาบันที่เป็นกลางและมีความอิสระทางวิชาการ มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิจัย จัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำไปใช้ และการติดตามประเมินผล ท่านเห็นด้วยกับสถานภาพดังกล่าว ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบด้วย) .....

.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผล และข้ามไปตอบข้อ ๒.๕) .....

๒.๒ ลักษณะของหน่วยงาน : ท่านคิดว่าหน่วยงาน : สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ควรมีลักษณะใด

ส่วนราชการ เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

(ส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐระดับกรม ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและกำหนดให้เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน)

องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

(องค์กรในกำกับที่ไม่เป็นส่วนราชการ หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายจัดตั้ง โดยกำหนดให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี)

ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอยู่แล้ว เช่น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ซึ่งมีหน้าที่ในการริเริ่ม ดำเนินการส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา โดยเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก มาผนวกรวมให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุม เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

หน่วยงานในลักษณะอื่น ๆ (โปรดระบุพร้อมให้เหตุผล) .....

๒.๓ วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒.๓.๑ ท่านเห็นด้วยกับ วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ หรือไม่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ *เห็นด้วย* หรือ *ไม่เห็นด้วย* และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)

ที่	วัตถุประสงค์	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ระบุเหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
๑	เพื่อกำหนดนโยบาย กรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล			
๒	เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
๓	เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้/การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล			
๔	เพื่อพัฒนาคลังทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ			
๕	เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ **วัตถุประสงค์ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ**

.....

.....

.....

๒.๓.๒ นอกจากการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับชั้นแล้ว **ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่สถาบันฯ ควรมีภารกิจครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาในประเภท หรือระดับการศึกษาอื่นด้วย**

เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบด้วย) .....

.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ... (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบด้วย) .....

๒.๔ ภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒.๔.๑ ท่านเห็นด้วยกับ ภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ หรือไม่ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ เห็นด้วย หรือ ไม่เห็นด้วย และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)

ที่	ภารกิจ/หน้าที่	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ระบุเหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
๑	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล			
๒	พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้นและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
๓	พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตร			
๔	กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา			
๕	พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
๖	สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา			
๗	ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษารวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง			
๘	จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับภารกิจ/หน้าที่ของสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔.๒ หน้าที่ในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้และประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถาบันฯ เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ได้กำหนดให้ สถาบันฯ มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง ท่านคิดว่า ในการดำเนินการกิจ**ประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร**ที่จะสามารถเชื่อมโยงกับสถานศึกษาได้โดยตรง ควรเป็นของผู้ใด เพราะเหตุใด

สถาบันฯ ดำเนินการเอง เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

.....

สถาบันฯ มอบอำนาจให้ **ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ** เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

.....

สถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยให้หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากสถาบันฯ เป็นรับรอง เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล)

.....

สถานศึกษาประเมินตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะ..(โปรดอธิบายเหตุผล).....

.....

อื่น ๆ (โปรดระบุพร้อมให้เหตุผล) .....

.....

๒.๕ **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**.....

.....

.....

ด้วยความขอบคุณอย่างยิ่ง
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์

อดีตหัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อดีตอนุกรรมการการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรูญ

อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี นาคะผดุงรัตน์

ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนจิตรลดา

อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์

อดีตกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา และ

๔. ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

๕. ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข

ประมวลภาพ

การจัดโครงการประชุมสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ
(ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
ณ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และ
โรงแรมเมย์ ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก
เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

ประมวลภาพ

การจัดโครงการประชุมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ
(ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
ณ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ประมวลภาพ

การจัดโครงการประชุมสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำ
(ร่าง) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ
ณ โรงแรมเมย์ ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

ภาคผนวก ค

ร่าง พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ....

ที่เสนอโดย

คณะกรรมการการจัดการเรียนการสอน
คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่าง

พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

เหตุผล

ด้วยเป็นการสมควรจัดตั้งองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้อ การวัดและประเมินผล ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำ หลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

พ.ศ....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หลักสูตรแกนกลาง” หมายความว่า หลักสูตรในส่วนที่สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติกำหนด สำหรับสถานศึกษาทั่วประเทศใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา จนกระทั่งถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

“หลักสูตรสถานศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรที่จัดทำในระดับสถานศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถครอบคลุมสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนที่สอดคล้อง เหมาะสม กับสภาพ จุดเน้น ตลอดจนความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่ง

"สถาบัน" หมายความว่า สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"พนักงาน" หมายความว่า พนักงานสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"ลูกจ้าง" หมายความว่า ลูกจ้างสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสถาบันเรียกว่า "สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "ส.ล.ช." เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล

มาตรา ๖ ให้สถาบันมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นๆ สถาบันเป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี

มาตรา ๗ ให้สถาบันมีที่ตั้งของสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๘ กิจการของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของสถาบันได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันหนี้เงินกู้หรือหนี้ใด ๆ ของสถาบันได้เสมือนสถาบันเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังในการค้ำประกัน

มาตรา ๙ ให้สถาบันมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ วางกรอบ

แนวทางในการจัดการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมทั้งการพัฒนา
คลังทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๙ ให้สถาบันมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
- (๒) พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
- (๓) พัฒนาระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตรกับหลักสูตรแกนกลาง
- (๔) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้วนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรายงานผลเพื่อการพัฒนาปรับปรุง
- (๕) พัฒนาระบบ วิธีการ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- (๖) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
- (๗) ศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งรวบรวมแบบปฏิบัติที่ดี เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง
- (๘) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ ให้สถาบันมีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ดังนี้ด้วย

- (๑) ซื้อ สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถิ่นกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้
- (๒) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ในมาตรา ๙
- (๓) ทำความตกลง ร่วมมือหรือร่วมทุนกับบุคคล นิติบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้

(๔) ให้ประกาศนียบัตรและหนังสือรับรองในกิจกรรมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ตามมาตรา ๙

(๕) ว่าจ้างหรือมอบบุคคลใดประกอบกิจการส่วนใดส่วนหนึ่งของสถาบัน

(๖) รวบรวม จัดพิมพ์โฆษณา และเผยแพร่ความรู้ กรรมวิธี และข่าวสารเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้

(๗) จัดให้มีทุนเพื่อการศึกษา คำนว้า การวิจัยตลอดทั้งการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

(๘) ดำเนินกิจการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

การดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๑๒ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของสถาบัน มีดังนี้

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา (ตามบทเฉพาะกาล)

(๒) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

(๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๔) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน

(๕) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนจากการให้บริการหรือการดำเนินการของ สถาบัน

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน ร่วมทุน หรือจากการใช้ทรัพย์สินของ สถาบัน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาและค่าตอบแทนการโอนหรือการให้ใช้สิทธิ ต่าง ๆ ที่สถาบัน มีอยู่

(๗) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสถาบัน

รายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคง คลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๓ ให้อสัหาริมทรัพย์ซึ่งสถาบันได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของสถาบัน เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์ จากทรัพย์สินของสถาบัน

มาตรา ๑๔ ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยก อายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสถาบันในเรื่องทรัพย์สินของสถาบันมิได้

มาตรา ๑๕ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันจะต้องจัดการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันดังระบุไว้ในมาตรา ๙ และตามวัตถุประสงค์ซึ่งผู้อุทิศทรัพย์สินให้แก่สถาบันกำหนดไว้

หมวด ๒

คณะกรรมการสถาบัน

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "ก.ล.ร." ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ แต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ไม่น้อยกว่าหกคน และไม่เกินเก้าคน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่ ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน และด้านหลักสูตรการเรียนรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการเรียนรู้ วิจัยและการวัดประเมินผล จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การเสนอชื่อของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เสนอชื่อ ตามจำนวนของแต่ละด้านต่อคณะรัฐมนตรี โดยได้รับคำยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

- (ก) มีสัญชาติไทย
- (ข) มีความรู้ ความสามารถเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสถาบัน
- (๒) ลักษณะต้องห้าม
  - (ก) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
  - (ข) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  - (ค) เป็นบุคคลล้มละลาย
  - (ง) เป็นบุคคลซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่
  - (จ) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษที่ได้กระทำความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
  - (ฉ) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำกับสถาบันหรือในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน
  - (ช) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างหรือที่ปรึกษาของสถาบัน

มาตรา ๑๘ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่แล้ว

เพื่อให้ได้มาซึ่งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ ก่อนครบวาระของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม เป็นการล่วงหน้าให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๑๙ นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
  - (๒) ลาออก
  - (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
  - (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  - (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความโทษที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) คณะกรรมการสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง
- (๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ดำเนินการให้มีการสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวันนับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๒ ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและกำกับดูแลกิจการโดยทั่วไปของสถาบัน บรรดาอำนาจหน้าที่ที่มีได้บัญญัติให้เป็นของผู้อำนวยการโดยเฉพาะ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดประเมินผล การบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสถาบัน
- (๒) อนุมัติการใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
- (๓) อนุมัติแผนการลงทุน และแผนการเงินของสถาบัน
- (๔) ควบคุมดูแลการดำเนินงาน และการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนการออกระเบียบข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ เกี่ยวกับสถาบัน
- (๕) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสถาบัน
- (๖) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงาน และการบริหารงานของสถาบัน
- (๗) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการเงินทรัพย์สิน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เรื่องอื่น ๆ
- (๘) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานของบุคคลของสถาบัน
- (๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และมอบให้ผู้อื่นรักษาการแทนหรือปฏิบัติกรแทนผู้อำนวยการ
- (๑๐) การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน
- (๑๑) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ การวัดประเมินผล คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผล และคณะอนุกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนั้นๆ ด้วย
- (๑๒) การกระทำอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

หมวด ๓

ผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๔ ให้สถาบันมีผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และอาจมีรองผู้อำนวยการคนหนึ่งหรือหลายคนทำหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

ให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

(ก) มีสัญชาติไทย

(ข) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ในวันที่สมัคร
เพื่อรับการคัดเลือก

(ค) สามารถทำงานให้แก่สถาบันได้เต็มเวลา

(ง) มีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในกิจการของสถาบัน

(จ) มีประสบการณ์การทำงานตาม (ง) ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) ลักษณะต้องห้าม

(ก) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(ข) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำกับสถาบันหรือ
ในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน

(ค) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ง) เป็นบุคคลล้มละลาย

(จ) เป็นบุคคลซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ปลดออก
หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่

(ฉ) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษที่ได้กระทำ
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(ช) เป็นที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบัน

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่
ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) โดยมติของคณะกรรมการให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ โดยไม่นับรวมผู้อำนวยการ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน และสอดคล้อง กับนโยบายของคณะกรรมการ

(๒) บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสถาบันทุกตำแหน่ง

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบันโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับ ระเบียบหรือมติที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) เป็นผู้แทนสถาบันในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก และเพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ การวัดประเมินผล คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผล และคณะอนุกรรมการอื่น ตามมาตรา ๒๓ (๑๑) มอบหมาย

(๗) ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๒๙ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้ง ถอดถอนรองผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ อัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่นของผู้อำนวยการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การกำกับและการควบคุม

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบัน เพื่อการนี้มีอำนาจเรียกประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาในสถาบันมาชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจที่จะสั่งยับยั้งการกระทำของสถาบันที่เห็นว่าขัดต่อนโยบายของรัฐบาล

ในกรณีที่สถาบันจะต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการนำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๒ สถาบันต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(๑) ทำความตกลง ร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์กรต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพันให้สถาบันต้องออกเงินสมทบ (ปรับสำนวน)

(๒) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าเป็นจำนวนเกินวงเงินที่รัฐบาลกำหนด

(๓) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินมีจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

(๔) ลงทุนหรือร่วมทุนมีจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้สถาบันวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐานแก่กิจการ แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงินสินทรัพย์และหนี้สิน ซึ่งแสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริงและตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๓๔ ให้สถาบันจัดทำงบดุล และบัญชีทำการของสถาบันตลอดทั้งบัญชีกำไรขาดทุน สำหรับการดำเนินกิจกรรมในเชิงธุรกิจของสถาบัน ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ทุกปีให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบัน และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของสถาบันทุกรอบปี

มาตรา ๓๕ ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีทุก ๆ ปี เสนอต่อคณะกรรมการ โดยแสดงงบดุล และบัญชีรับจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้อง พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมาด้วย ทั้งนี้ ต้องดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปี บัญชีทุกปี

มาตรา ๓๖ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงิน เสนอต่อคณะกรรมการ และรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๓๗ ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีโดยแสดงงบดุลบัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องพร้อมกับ รายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้ง ผลผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมา

ให้รัฐมนตรีเสนอรายงานประจำปีตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๘ ให้โอน บรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และเงินงบประมาณเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ให้ข้าราชการ และลูกจ้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นข้าราชการและลูกจ้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้าง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๔๐ ข้าราชการและลูกจ้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งสมัครใจ เปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถาบัน ให้ใช้สิทธิแจ้งความจำเป็นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๓ กำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และต้องผ่านการคัดเลือกและประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างตามมาตรา ๔๐ ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนตามตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าจ้าง ตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งได้รับสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่า เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่นที่ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้นเคยได้รับจากส่วนราชการ

การเปลี่ยนจากข้าราชการไปเป็นเจ้าหน้าที่ของสถาบัน ให้ ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการ เพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ การเปลี่ยนจากลูกจ้างของส่วนราชการไปเป็นลูกจ้างของสถาบันให้ ถือว่าเป็นการออกจากการงาน เพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มี ความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๔๒ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) โดยให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ตามมาตรา ๑๖ (๑) และให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ (๓) ซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสถาบันให้รัฐมนตรีจัดข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างในกระทรวงศึกษาธิการช่วยปฏิบัติงานของสถาบันเป็นการชั่วคราว ซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิม และอยู่ในบังคับบัญชาของผู้อำนวยการ

ให้ผู้อำนวยการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้าง ตามวรรคหนึ่ง เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พ.ศ. ๒๕๔๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๖ ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกโดยย่อว่า “สสวท.”

๐ มาตรา ๗ ให้สถาบันเป็นนิติบุคคลและเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ใช่วิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ริเริ่ม ดำเนินการ ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา โดยเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก

(๒) ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรมครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๓) ส่งเสริม ประสาน และจัดให้มีการค้นคว้า วิจัย ปรับปรุง และจัดทำแบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารทางวิชาการ และสื่อการเรียนการสอนทุกประเภท ตลอดจนทั้งประดิษฐ์อุปกรณ์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๔) ส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและการประเมินมาตรฐานการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในสถานศึกษา

(๕) พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ตลอดจนทั้งการส่งเสริมการผลิตครู อาจารย์ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา หรือสถานศึกษาเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตาม (๑) ถึง (๕)

มาตรา ๘ กิจการของสถาบันไม่ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของสถาบันต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

๐ ข้อความเดิมในมาตรา ๗ ได้ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความใหม่ตามที่พิมพ์ไว้

ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกำกับระกันหนี้เงินกู้หรือหนี้ใด ๆ ของสถาบันได้เสมือนสถาบันเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังในการกำกับ

มาตรา ๕ ให้สถาบันมีอำนาจระทำกิจการต่าง ๆ ภายในวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถูกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ตลอดจน รับทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้

(๒) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗

(๓) ทำความตกลง ร่วมมือหรือร่วมทุนกับบุคคล นิติบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๔) จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา สำนักงานสาขาในส่วนภูมิภาค หอสมุด และพิพิธภัณฑ์สถานเพื่อรวบรวมตัวอย่างอุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นหลักฐานอ้างอิง และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๕) ให้ประกาศนียบัตรและหนังสือรับรองในกิจกรรมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ตามมาตรา ๗

(๖) รวบรวม จัดพิมพ์โฆษณา และเผยแพร่ความรู้ กรรมวิธี และข่าวสารเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และงานอื่นของสถาบัน

(๗) จัดให้มีทุนเพื่อการศึกษา การค้นคว้า การวิจัยและพัฒนา ตลอดจนทั้งการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๘) ดำเนินกิจการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

มาตรา ๑๐ รายได้ของสถาบันมีดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๒) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน

(๓) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนจากการให้บริการหรือการดำเนินการของสถาบัน

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน ร่วมทุน หรือจากการใช้ทรัพย์สินของสถาบัน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาและค่าตอบแทนการโอนหรือการให้ใช้สิทธิต่าง ๆ ที่สถาบัน มีอยู่

รายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้มีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสถาบัน และค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และสถาบันไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐพึงจ่ายเงินให้แก่สถาบันเท่าจำนวนที่จำเป็น

มาตรา ๑๑ ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสถาบันในเรื่องทรัพย์สินของสถาบันมิได้

มาตรา ๑๒ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันจะต้องจัดการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันดังระบุไว้ในมาตรา ๗ และตามวัตถุประสงค์ซึ่งผู้อุทิศทรัพย์สินให้แก่สถาบันกำหนดไว้

หมวด ๒

คณะกรรมการและผู้อำนวยการ

^๒ มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าแปดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน ทั้งนี้ ต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้อย่างน้อยภาคละหนึ่งคน ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๑๔ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความชัดเจนทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสถาบัน

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

^๒ ข้อความเดิมในมาตรา ๑๓ ได้ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความใหม่ตามที่พิมพ์ไว้

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสถาบัน

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบัน และโดยเฉพาะมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานของสถาบัน และข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของสถาบัน

(๒) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของสถาบันเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เรื่องอื่น ๆ การบรรจุ การแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน วินัย การลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง

(๓) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของสถาบัน

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยอัตราเงินเดือนและสิทธิประโยชน์อื่น การคัดเลือก การแต่งตั้ง และการออกจากตำแหน่งของผู้อำนวยการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ และการมอบให้ผู้อื่นรักษาการแทนหรือปฏิบัติงานแทนผู้อำนวยการ

(๕) อนุมัติแผนงานหลักของสถาบัน

(๖) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสถาบัน

(๗) ออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

ข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น ถ้ามีการจำกัดอำนาจผู้อำนวยการในการทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอกไว้ประการใด ให้ประกาศข้อบังคับเช่นนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องต่อหน้าที่

มาตรา ๑๘ การประชุมคณะกรรมการทุกคราวต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ให้ประธานกรรมการ กรรมการและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้สถาบันมีผู้อำนวยการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

(๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือลูกจ้างของทางราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๔) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๕) สามารถทำงานให้แก่สถาบันได้เต็มเวลา

มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

(๔) คณะกรรมการให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องต่อหน้าที่ ทั้งนี้

โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และตามนโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด กับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของสถาบัน

มาตรา ๒๔ ผู้อำนวยการมีอำนาจ ดังนี้

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานระดับรองผู้อำนวยการ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบันโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับ ระเบียบหรือมติที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสถาบัน และเพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใด ๆ ปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่ผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนข้อบังคับตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ย่อมไม่ผูกพันสถาบัน เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

หมวด ๓

การกำกับและการควบคุม

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบัน เพื่อการนี้มีอำนาจเรียกประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงานหรือลูกจ้างในสถาบันมาชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจที่จะสั่งยับยั้งการกระทำของสถาบันที่เห็นว่าขัดต่อนโยบายของรัฐบาล

ในกรณีที่สถาบันจะต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการนำเรื่องเสนอรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๗ สถาบันต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปนี้ได้

(๑) ทำความตกลง ร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพันให้สถาบันต้องออกเงินสมทบ

(๒) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าเป็นจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

(๓) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินมีจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

(๔) ลงทุนหรือร่วมทุนมีจำนวนเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้สถาบันวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการ แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สิน ซึ่งแสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริงและตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๒๙ ให้สถาบันจัดทำงบดุล และบัญชีทำการของสถาบัน ตลอดทั้งบัญชีกำไรขาดทุน สำหรับการดำเนินกิจกรรมในเชิงธุรกิจของสถาบัน ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

มาตรา ๓๐ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบันและให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสถาบันทุกรอบปี

มาตรา ๓๑ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานของสถาบัน เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของสถาบัน

มาตรา ๓๒ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อคณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๓๓ ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีโดยแสดงงบดุลบัญชีทำการและบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องพร้อมกับรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมาและแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไปภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้รัฐมนตรีเสนอรายงานประจำปีตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ ให้ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างดังกล่าวดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามตำแหน่งและอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างเดิมที่ดำรงและได้รับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าเวลาทำงานของบุคคลดังกล่าวเป็นเวลาทำงานติดต่อกันกับเวลาทำงานในสถาบันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๒ ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นวาระแรกของการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ ให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ตลอดจนงบประมาณและรายได้ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับ และระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ออกใช้บังคับในระหว่างที่มีการปกครองโดยคณะปฏิวัติและได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่คล่องตัวและยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงรูปแบบและบทบัญญัติของกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัตินี้ดังกล่าวให้เป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามวิธีการตรากฎหมายในระบบปกติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปอย่างคล่องตัวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๕๕ ก วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๑)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดตั้งส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนั้น เพื่อมิให้อำนาจหน้าที่ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซ้ำซ้อนกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐดังกล่าว จึงเห็นสมควรกำหนดให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมุ่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและวิจัยหลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากร การฝึกอบรมครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๒๑ ก วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.สุภัทร จำปาทอง	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สวัสดิ์ ภู่ทอง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คณะทำงาน

นายสมพงษ์ ผุยสาธธรรม	นายเนติ รัตนากร
นางสาวณัฐิกา นิตยาพร	นางสาวชนัญญา อุ่นจันทร์
นายชาญชัย มาณจักร์	นายเฉลิมพล เอียดพูล
นางสาวทตยา รัชตาธิวัฒน์	นายวรพจน์ หาญใจ
นายมานพ ปลื้มวงษ์	นายมารุต หิรัญศรี
นางสาวณัฐสุดา พลชา	นางศิริพร กุลวงศ์
นายสรารุช ส่งศรี	นางสาวสุรียรัตน์ ขจรศักดิ์
นายดุขฎิ ศิริราช	

บรรณาธิการ : ดร.ชัชวาล อัจฉากุล

ผู้รับผิดชอบโครงการ : สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ปี พ.ศ. ๒๕๖๓